

Fremsat den 26. april 2017 af økonomi- og indenrigsministeren (Simon Emil Ammitzbøll)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.

(Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier m.v.)

§ 1

I lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 24. oktober 2006, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »politiske partiers regnskaber«: »(partiregnskabsloven)«.

2. Efter § 2 indsættes før overskriften før § 3:

»§ 2 a. Politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, må fra en tilskudsyder ikke modtage anonyme tilskud på over 20.000 kr.

Stk. 2. Modtager et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, tilskud i strid med stk. 1, skal partiet, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, returnere tilskuddet til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen. Tilskud, der ikke kan returneres til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen, skal overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet inden for samme frist.

Stk. 3. En tilskudsyder, hvis tilskud er overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. stk. 2, kan indtil seks måneder efter, at tilskuddet er overført, kræve tilskuddet tilbagebetalt fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Stk. 4. Tilskud, der ikke er krævet tilbagebetalt inden for fristen i stk. 3, tilfalder statskassen.

§ 2 b. En kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg, og som enten ikke er berettiget til eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 3 i lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., skal til regionsrådet indsende en erklæring med oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det

foregående kalenderår, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a. Erklæringen skal alene indsendes for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr., og erklæringen skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår. Regionsrådet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen erklæringen på regionens hjemmeside.

Stk. 2. En kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte kommunalbestyrelsesvalg, og som enten ikke er berettiget til eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 4 i lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., skal til kommunalbestyrelsen indsende en erklæring med oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a. Erklæringen skal alene indsendes for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr., og erklæringen skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår. Kommunalbestyrelsen offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen erklæringen på kommunens hjemmeside.«

3. I § 3, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr« til: »og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a«.

4. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Regnskabet skal indeholde oplysning om, at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet, og at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen.«

5. I § 4 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Regnskabet skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.«

6. Efter § 5 indsættes før overskriften før § 6:

»Regulering af beløb

§ 5 a. Beløbene i § 2 a, stk. 1, § 2 b, stk. 1 og 2, og § 3, stk. 2, reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent, og afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Stk. 2. Reguleringen sker på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.«

7. I § 6 a, stk. 1, indsættes efter »Den, der«: »overtræder § 2 a, stk. 2, og den, der«, og efter »mangelfulde oplysninger efter« indsættes: »§ 2 b, stk. 1 eller 2, eller«.

§ 2

I lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006, som ændret ved § 4 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »politiske partier m.v.«: »(partistøtteloven)«.

2. § 4 a ophæves.

3. I § 7 b, stk. 2, ændres »en statsautoriseret eller registreret revisor« til: »en revisor, der er godkendt efter revisorloven,«.

4. Efter § 7 c indsættes før overskriften før § 8:

»§ 7 d. Udbetaling af tilskud efter § 2, stk. 2, til kandidater uden for partierne er endvidere betinget af, at kandidaten har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren med oplysning om, hvorvidt kandidaten fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud.

Stk. 2. Økonomi- og Indenrigsministeriet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på ministeriets hjemmeside de erklæringer, ministeriet har modtaget efter stk. 1.«

5. I § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., ændres »og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr« til: »og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber«.

6. I § 10 b, stk. 2, ændres »partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region« til: »partiets øvrige organisationer, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region, bortset fra partiets kommuneorganisationer og eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommuner, jf. § 11 d, stk. 2«.

7. I § 10 b indsættes som stk. 3-7:

»Stk. 3. Udbetaling af tilskud efter § 3 er endvidere betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 4. Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der er omfattet af § 8, stk. 2, 3. pkt., skal de oplysninger, der er nævnt i stk. 3, tillige omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til folketingsvalg.

Stk. 5. Opstiller en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, tillige til kommunalbestyrelsesvalg, skal erklæringen efter stk. 3 tillige omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget til brug for kommunalbestyrelsesvalget.

Stk. 6. Kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg og eventuelt tillige til kommunalbestyrelsesvalg, jf. stk. 5, skal efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af tilskudsmodtageren fastsat frist indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. stk. 3-5, til tilskudsmodtageren.

Stk. 7. Regionsrådet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på regionens hjemmeside de erklæringer, regionsrådet har modtaget efter stk. 1-5.«

8. I § 11 d indsættes som stk. 3-6:

»Stk. 3. Udbetaling af tilskud efter § 4 er endvidere betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 4. Opstiller en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, tillige til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, skal erklæringen efter stk. 3 ikke omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget, og som skal indberettes efter § 10 b, stk. 3, jf. stk. 5.

Stk. 5. Kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, skal efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af tilskudsmodtageren fastsat frist indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. stk. 3 og 4, til tilskudsmodtageren.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på kommunens hjemmeside de erklæringer, kommunalbestyrelsen har modtaget efter stk. 1-4.«

9. Efter § 12 indsættes før overskriften før § 13:

»Regulering af beløb

§ 12 a. Beløbene i § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, § 4, stk. 1, § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3, regule-

res hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbene afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre. Beløbene i § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3, afrundes dog opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Stk. 2. Reguleringen sker på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.«

10. I § 14 a, stk. 2, indsættes efter »mangelfulde oplysninger efter«: »§ 7 d, stk. 1,«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 2, 3 og 7, og § 2, nr. 5, finder ikke anvendelse på anonyme tilskud, som et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Lovens § 2, nr. 4, 7, 8 og 10, finder ikke anvendelse på tilskud, som en kandidat har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Lovens § 1, nr. 5, finder første gang anvendelse på regnskaber, der skal aflægges for perioden 1. januar til 31. december 2017.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 2, nr. 1, 2, 3, 9 og 10, gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
 - 2.1. GRECO
 - 2.2. Partistøtteudvalget
 - 2.3. Politisk aftale om øget åbenhed om den private økonomiske støtte til de politiske partier
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Øget åbenhed på alle niveauer i de politiske partier
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.1. Partiregnskabsloven
 - 3.1.1.2. Partistøtteloven
 - 3.1.2. Partistøtteudvalgets overvejelser
 - 3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.1.4. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Begrænsninger i adgangen til at modtage anonyme tilskud
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Partistøtteudvalgets overvejelser
 - 3.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.2.4. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Regulering af beløbsgrænser
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Partistøtteudvalgets overvejelser
 - 3.3.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.3.4. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Revision af regnskaber fra partiernes landsorganisation
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Partistøtteudvalgets overvejelser
 - 3.4.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.4.4. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen indgik den 1. februar 2017 en politisk aftale med Socialdemokratiet, der har til formål at sikre øget åbenhed om den private økonomiske støtte, som politiske partier modtager fra privatpersoner, virksomheder, organisationer m.v. Aftalen indebærer bl.a., at der skal skabes offentlighed om de større tilskud, der ydes til de decentrale niveauer i partierne og til enkeltkandidater, samt at der skal indføres begrænsninger i adgangen til at yde anonyme tilskud til par-

tierne. Herudover er der i aftalen lagt op til en vis opdatering af reglerne, som stort set ikke er ændret de sidste 20 år.

Med lovforslaget gennemføres den politiske aftale for så vidt angår de elementer i aftalen, der skal lovfæstes.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed bl.a. forslag til regler, der sikrer åbenhed om private tilskud, der ydes til alle niveauer i partierne og til enkeltkandidater. Der henvises til afsnit 3.1.

Der foreslås derudover et forbud mod at modtage anonyme tilskud, der overstiger beløbsgrænsen (i dag 20.000 kr.), og

at denne beløbsgrænse fremover skal reguleres, så den følger den almindelige lønudvikling. Der henvises til afsnit 3.2.

Endvidere foreslås der en pristalsregulering af beløbsgrænsen på 20.000 kr., der både gælder for private og anonyme tilskud. Hvis et parti eller en kandidatliste har modtaget et privat tilskud over 20.000 kr., skal identiteten på tilskudsyderen oplyses i partiets regnskab henholdsvis i kandidatlistens erklæring herom. Denne beløbsgrænse vil således fremover skulle pristalsreguleres. Som nævnt ovenfor foreslås det med lovforslaget at indføre forbud mod anonyme tilskud over 20.000 kr. Denne beløbsgrænse vil med lovforslaget ligeledes blive pristalsreguleret. Det foreslås på denne baggrund, at beløbsgrænsen, der i dag er på 20.000 kr., fremover pristalsreguleres hvert år den 1. januar. Der henvises til afsnit 3.3.

Endelig foreslås der krav om revision af de regnskaber, som politiske partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, er forpligtet til at aflægge årligt efter reglerne i partiregnskabsloven. Der henvises til afsnit 3.4.

En enkelt del af aftalen skal ikke lovreguleres, men vedrører i stedet, at der skal udarbejdes detaljerede retningslinjer for forståelsen af lov om private tilskud til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber (partiregnskabsloven) og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (partistøtteloven), herunder hvornår der er tale om støtte, der er omfattet af reglerne. Denne del af aftalen udmøntes ved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender en vejledning. Der henvises til afsnit 2.3.

De nævnte forslag vil indebære, at flere af anbefalingerne fra Udvalget om åbenhed om den økonomiske støtte til politiske partier (Partistøtteudvalget), som afgav betænkning i marts 2015, gennemføres. Med forslagene efterkommer Danmark desuden en række af de anbefalinger, som Europarådets Gruppe af Stater mod Korruption (GRECO) gennem flere år har fremsat.

2. Baggrund

2.1. GRECO

GRECO udarbejdede den 2. juli 2009 en rapport om de danske regler om gennemsigtighed inden for området for partistøtte og aflæggelse af partiregnskaber.

Rapporten blev udarbejdet på grundlag af et besøg, som et evalueringshold fra GRECO bestående af Ülke Madise, direktør, National Audit Office (Estland), og Jens-Oscar Nergård, senior rådgiver, Fornyings- og administrationsdepartementet (Norge), aflagde i Danmark i december 2008 med henblik på at undersøge Danmarks overholdelse af rekommandation (2003)⁴ vedrørende korruption ved partistøtte og valgkampagner.

Rekommandationen, som Europarådet vedtog den 8. april 2003, indeholder vejledende retningslinjer for bekæmpelse af korruption. Det anbefales i Rekommandationen, at medlemsstaterne, hvis de ikke allerede har love, procedurer eller systemer, der giver en effektiv og velfungerende beskyttelse mod korruption, vedtager regler, som modvirker korruption i finansieringen af politiske partier og valgkampagner, og som bygger på de vejledende retningslinjer.

Evalueringsholdet fra GRECO holdt i forbindelse med besøget i Danmark i december 2008 møder med repræsentanter fra Justitsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet (dengang Velfærdsministeriet), Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (dengang Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet - SØK) og Rigsrevisionen. Derudover holdt evalueringsholdet møder med repræsentanter fra de politiske partier i Folketinget, partiernes revisorer, KL, Region Hovedstaden, Dansk Journalistforbund, Københavns Universitet og Transparency International.

I rapporten beskrives de danske regler om offentlig støtte til politiske partier i partistøtteloven og reglerne om gennemsigtighed og åbenhed i partiregnskabsloven. Det fremgår af rapporten, at disse to regelsæt gradvist er blevet forbedret med henblik på at sikre mere åbenhed omkring partistøtte. GRECO peger dog i rapporten på områder, hvor indsatsen i de kommende år kan forbedres. På den baggrund fremkommer GRECO i rapporten med i alt ni anbefalinger til Danmark vedrørende partistøtte.

For det første anbefaler GRECO, at Danmark forbyder anonyme tilskud til politiske partier og kandidater. Efter GRECO's opfattelse kan muligheden for at give anonyme tilskud til politiske partier således benyttes til at omgå reglerne om åbenhed i partiregnskabsloven.

For det andet anbefaler GRECO, at der indføres en pligt til at offentliggøre den samlede værdi af tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder i tilfælde, hvor der ydes private tilskud på over 20.000 kr. – og hvor navnet på tilskudsyderen derfor efter de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, skal fremgå af partiregnskabet.

For det tredje anbefaler GRECO, at der udarbejdes retningslinjer vedrørende rapportering og værdiansættelse af støtte i form af naturalieydelser til politiske partier, da partiregnskabsloven efter GRECO's opfattelse ikke er tilstrækkelig klar vedrørende dette punkt.

For det fjerde anbefaler GRECO at indføre hyppigere rapportering i forhold til indtægter og udgifter i relation til valgkampagner samt at sikre, at relevant information herom offentliggøres.

For det femte anbefaler GRECO, at kravene til de politiske partiers regnskaber i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, udvides til også at omfatte indtægter fra partiernes egne aktiviteter (f.eks. fundraising) og ejendomme på centralt niveau samt – i videst muligt omfang – på regionalt og lokalt ni-

veau. GRECO påpeger endvidere, at det følger af artikel 11 i rekommandation (2003)4, at partiernes regnskaber, hvor det er passende, også bør afspejle regnskaberne for de enheder, som hører direkte eller indirekte under det politiske parti, eller som på anden måde er under kontrol af partiet. GRECO anbefaler derfor øget gennemsigtighed i forhold til tilskud fra tredjeparter, f.eks. enheder og interesseorganisationer, der knytter sig til partierne.

For det sjette anbefaler GRECO, at det sikres, at tilskud over et vist beløb til kandidatlistor og enkeltkandidater i videst muligt omfang offentliggøres, herunder med angivelser af både tilskudsyderens navn og den samlede værdi af tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder.

For det syvende anbefaler GRECO, at der sikres en uafhængig og konsekvent revision af regnskaber fra politiske partier, der er opstillet til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og – i det omfang det er passende – fra partier, der er opstillet til regionale eller kommunale valg. Derudover anbefaler GRECO, at der udfærdiges regler eller retningslinjer med henblik på at sikre den nødvendige uafhængighed for de revisorer, der reviderer de politiske partiers regnskaber.

For det ottende anbefaler GRECO, at der sikres en uafhængig og reel kontrol af støtte til politiske partier og valgkampagner.

Endelig for det niende anbefaler GRECO, at fremtidige regler om støtte til politiske partier og valgkampagner ledsages af fleksible – f.eks. administrative – sanktioner, som er effektive, proportionale og afskrækkende.

GRECO har den 27. maj 2011 vedtaget en opfølgingsrapport. Rapporten havde til formål at afdække, hvorvidt Danmark har fulgt op på de anbefalinger, som fremgår af rapporten fra 2009. GRECO konkluderede i rapporten, at Danmark ikke har opfyldt GRECO's anbefalinger. GRECO konkluderede på den baggrund, at Danmarks implementering af anbefalingerne var utilfredsstillende. Danmark har herefter i overensstemmelse med GRECO's vedtægter været underlagt yderligere tiltag med henblik på implementering af anbefalingerne.

Den 1. december 2011 afgav Justitsministeriet en rapport vedrørende implementering af de ikke opfyldte anbefalinger, hvori man henviste til, at det følger af regeringsgrundlaget "Et Danmark, der står sammen" fra oktober 2011, at regeringen vil nedsætte et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til, hvordan man kan skabe øget gennemsigtighed om den økonomiske støtte til danske politiske partier.

Den 16. maj 2012 vedtog GRECO en midlertidig opfølgingsrapport om Danmark.

Den 1. marts 2013 afgav Justitsministeriet yderligere en rapport vedrørende implementering af de ikke opfyldte anbefalinger.

Den 18. oktober 2013 vedtog GRECO sin anden midlertidige opfølgingsrapport om Danmark. GRECO vurderede i den forbindelse, at de ni anbefalinger vedrørende økonomisk støtte til politiske partier ikke var opfyldt, og konkluderede, at Danmarks implementering af anbefalingerne fortsat var utilfredsstillende.

GRECO vedtog den 10. oktober 2014 sin tredje opfølgingsrapport vedrørende Danmark, hvor det vurderedes, at samtlige ni anbefalinger fortsat ikke var opfyldt. GRECO konkluderede derfor, at Danmarks gennemførelse af anbefalingerne fortsat var utilfredsstillende.

Danmark afgav ultimo august 2015 sin opfølgingsrapport vedrørende gennemførelse af de ikke-opfyldte anbefalinger til GRECO, hvor Danmark henviste til, at Partistøtteudvalget havde afgivet sin betænkning, men at den nytilltrådte regering endnu ikke havde truffet beslutning om opfølgning på betænkningen.

Den 16. oktober 2015 afgav GRECO sin fjerde opfølgingsrapport, hvor vurderingen og konklusionen fra den tredje opfølgingsrapport fastholdes. Rapporten indeholder dog samtidig en anerkendelse af det skridt, der er taget med offentliggørelsen af Partistøtteudvalgets betænkning, som GRECO finder bør danne grundlag for en omfattende revision af de danske regler.

Den 2. december 2016 afgav GRECO sin femte opfølgingsrapport, hvori det konkluderes, at Danmarks gennemførelse af anbefalingerne inden for området for partistøtte og aflæggelse af partiregnskaber, som GRECO fremsatte i 2009, fortsat er utilfredsstillende.

Med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, jf. afsnit 2.3 nedenfor, følges der op på flere af GRECO's anbefalinger. Der følges således med den politiske aftale op på GRECO's første anbefaling om at indføre forbud mod anonyme tilskud, da der med lovforslaget indføres forbud mod at modtage anonyme tilskud, der overstiger beløbsgrænsen (i dag 20.000 kr.), jf. afsnit 3.2. Derudover vil Økonomi- og Indenrigsministeriet, som opfølgning på GRECO's tredje anbefaling om, at der skal udarbejdes retningslinjer vedrørende rapportering og værdiansættelse af støtte i form af naturalieydelse til politiske partier, udsende en vejledning, der indeholder detaljerede retningslinjer for forståelsen af partiregnskabsloven og partistøtteloven, herunder hvornår der er tale om støtte omfattet af reglerne. Ydermere følges der med lovforslaget delvis op på GRECO's sjette anbefaling om, at tilskud over et vist beløb til kandidatlistor og enkeltkandidater i videst muligt omfang offentliggøres, herunder med angivelser af både tilskudsyderens navn og den samlede værdi af tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder, da navn og adresse på tilskudsydere, der yder tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til regionale og kommunale kandidatlistor og enkeltkandidater, fremover skal offentliggøres, jf. afsnit 3.1. Endelig følges der op på GRECO's syvende anbefaling om sikring af en uafhængig og konsekvent revision af regnskaber fra politiske partier, da

der med lovforslaget indføres en revisionspligt for partiernes landsorganisationer. Lovforslaget indebærer, at revisorlovens regler om revisors uafhængighed gælder for den godkendte revisor, som partiet får pligt til at lade sine regnskaber revidere af, jf. afsnit 3.4.

2.2. Partistøtteudvalget

Partistøtteudvalget blev nedsat af den daværende regering i marts 2014. Partistøtteudvalget bestående af forhenværende departementschef Bo Smith som formand og professor Jørgen Albæk Jensen og lektor Karina Kosiara-Pedersen som øvrige medlemmer fik til opgave at se på, hvordan der kan skabes øget gennemsigtighed om den økonomiske støtte til danske politiske partier. Partistøtteudvalget fik endvidere til opgave at belyse samspillet mellem dels den private og den offentlige støtte til partierne, dels den statslige, regionale og kommunale støtte samt processen for tildeling heraf samt at opstille modeller for, hvordan en fremtidig regulering af den offentlige og den private økonomiske støtte til politiske partier vil kunne udformes. Det blev i den forbindelse forudsat, at Partistøtteudvalget også i relevant omfang skulle inddrage anbefalinger fra internationale organisationer samt internationale udviklingstendenser.

I marts 2015 afgav Partistøtteudvalget sin betænkning nr. 1550 om åbenhed om den økonomiske støtte til politiske partier. Partistøtteudvalget anbefaler i betænkningen en videreførelse af den nuværende grundlæggende struktur for den offentlige partistøtte, herunder beregningsgrundlaget. Partistøtteudvalget konkluderer samtidig, at der er grundlag for at skabe øget åbenhed om partistøtte i dansk politik. I den forbindelse fremsætter Partistøtteudvalget en række anbefalinger.

Partistøtteudvalget har i sit arbejde navnlig fokuseret på initiativer, der kan gennemføres for at skabe øget åbenhed og gennemsigtighed om finansieringen af de politiske partier for derigennem at skabe rammerne for en større grad af demokratisk kontrol med partierne og de folkevalgte.

Partistøtteudvalget har således arbejdet ud fra den forudsætning, at hvis vælgerne har adgang til oplysninger om partiernes og kandidaternes økonomi og dermed kan se, hvor private tilskud kommer fra, vil oplysningerne om et givent tilskud til et parti kunne indgå som en del af vælgernes grundlag for at vurdere det pågældende parti. Det bør herefter overlades til vælgernes afgørelse, hvorvidt et tilskud kan være udtryk for, at vedkommende tilskudsyder udøver en (usaglig) interessepåvirkning af partiet, og om dette skal påvirke, hvor vælgeren sætter sit kryds på valgdagen. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.1, side 22.

Partistøtteudvalget har i sin betænkning opstillet tre forskellige modeller for, hvordan en fremtidig regulering af den offentlige og den private partistøtte til politiske partier vil kunne udformes. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.4, side 34 ff.

Den første model er sammensat af en række anbefalinger fra Partistøtteudvalget, som dels indebærer visse mindre indholdsmæssige ændringer af den gældende ordning med henblik på større åbenhed, dels kodificerer, hvorledes den nuværende ordning fungerer i praksis. Modellen indeholder følgende anbefalinger:

Partistøtteudvalget anbefaler som det første element i modellen, at der indføres et krav om indberetning og offentliggørelse af private tilskud over en vis størrelse for alle niveauer i partierne og indvalgte enkeltkandidater. Denne indførelse er et alternativ til en egentlig regnskabspligt for de dele af partierne, der ikke i dag er omfattet af partiregnskabsloven. Indberetnings- og offentliggørelsesordningen vil således indebære, at indvalgte kandidater, partiernes underorganisationer samt regionale og kommunale kandidatlistener skal indsende en liste med oplysninger om tilskudsyder, hvis tilskudsyderen har givet et eller flere tilskud, der tilsammen i regnskabsåret ligger over den beløbsgrænse, som følger af partiregnskabsloven (i dag 20.000 kr.), og at listen offentliggøres. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 26.

Som det andet element i modellen anbefaler Partistøtteudvalget ligesom GRECO's tredje anbefaling, at der udstedes nærmere retningslinjer for, hvad der efter gældende ret er ikke-økonomisk støtte. Dette kan efter Partistøtteudvalgets opfattelse ske ved f.eks. en vejledning eller lignende. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 23.

Partistøtteudvalget finder som det tredje element i modellen ligesom GRECO's syvende anbefaling, at der bør indføres krav om, at en godkendt revisor skal revidere regnskaberne for partiernes landsorganisation. Derimod finder Partistøtteudvalget i modsætning til GRECO ikke, at der er behov for indførelse af særskilte regler om revisors uafhængighed i forbindelse med revision af politiske partiers regnskaber. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 26 f.

Den anden model indeholder – ud over elementerne i den første model – en række mere substantielle og – efter Partistøtteudvalgets vurdering – nødvendige ændringer af de gældende regler i partiregnskabsloven og partistøtteloven, hvis der ønskes reelle forbedringer med hensyn til åbenhed og gennemsigtighed. Modellen består dels af elementerne i den første model (bortset fra indberetnings- og offentliggørelsespligten), dvs. anbefalingen om retningslinjer for ikke-økonomisk støtte og om revisionspligt for landsorganisationernes regnskaber, dels af en række yderligere elementer:

Som det første element i modellen finder Partistøtteudvalget ligesom GRECO's anden anbefaling, at der bør indføres krav om, at størrelsen af tilskud fra den enkelte tilskudsyder, hvor summen af tilskud fra samme tilskudsyder inden for et regnskabsår overstiger den gældende beløbsgrænse på 20.000 kr. i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, skal oplyses i partiernes regnskaber. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 28.

Partistøtteudvalget har som det andet element fundet grundlag for at øge åbenheden og gennemsigtigheden med hensyn til private tilskud fra foreninger, sammenslutninger m.v., der anvender mere end 50 pct. af deres årlige indtægt til at yde støtte til politiske partier, i det omfang støtten overstiger partiregnskabslovens beløbsgrænse på 20.000 kr. Tilskudsmodtagerne (partierne og enkeltkandidater) vil således i visse tilfælde ved modtagelse af tilskud fra foreninger, sammenslutninger m.v. skulle have oplysninger om, hvilke af foreningens m.v. enkelte medlemmer, der i form af kontingent, donationer m.v. har indbetalt mere end beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partiregnskabsloven til foreningen, sammenslutningen m.v., og som dermed kan anses for den egentlige tilskudsyder. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 29 f.

Partistøtteudvalget anbefaler som det tredje element i modellen, at der indføres regnskabspligt for alle niveauer af partierne og indvalgte enkeltkandidater. Kravet om regnskabsaflæggelse er efter Partistøtteudvalgets opfattelse helt essentielt i forhold til vælgernes mulighed for at få indsigt i finansieringen af de politiske partier og kandidater. For at skabe størst mulig åbenhed bør alle niveauer i partierne derfor efter Partistøtteudvalgets opfattelse fremover være omfattet af en regnskabspligt, der vil vise samtlige indtægter og udgifter for de enkelte dele af partiet. Det vil – i modsætning til i dag, hvor regnskabskravet alene gælder for landsorganisationen – indebære, at alle dele af partiorganisationerne vil blive omfattet af en regnskabspligt, uanset om de modtager offentlig støtte. Det samme bør efter Partistøtteudvalgets opfattelse gælde for de enkelte kandidater, som er valgt ind. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 25 f. Partistøtteudvalget finder således i lighed med GRECO's sjette anbefaling, at der bør indføres regler, der sikrer den samme grad af åbenhed på alle niveauer i partierne, herunder kommunale og regionale kandidatlistes, som dem, der gælder for partiernes landsorganisationer. Dette indebærer, at der efter Partistøtteudvalgets opfattelse bør gælde en pligt til at offentliggøre både tilskudsyderens identitet og størrelsen af tilskuddet fra den enkelte tilskudsyder, hvis tilskudsyderen inden for et kalenderår har givet et eller flere tilskud, der tilsammen ligger over den fastsatte beløbsgrænse. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 24 f.

Som det fjerde element anbefaler Partistøtteudvalget, at der stilles krav om, at de forskellige regnskaber (eller indberetninger) offentliggøres. I dag påhviler det Folketinget at modtage og offentliggøre regnskaber fra partiernes landsorganisationer. Partistøtteudvalget finder, at det mest naturligt tillige bør påhvile Folketinget at modtage og offentliggøre regnskaber fra partiernes kredsorganisationer, der opstiller kandidater til folketingsvalg. Tilsvarende bør regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen modtage og offentliggøre regnskaber fra partiernes lokale afdelinger, der opstiller kandidater til valg til regionsrådene og kommunalbestyrelserne. For så vidt angår enkeltkandidater, må offentliggørelse ske efter reglerne for det valg, den pågældende er stillet op til. I forlængelse heraf finder Partistøtteudvalget ligesom GRE-

CO's ottende anbefaling, at der bør indføres en uafhængig kontrol, der har til opgave at påse, om der er foretaget revision af de politiske partiers regnskaber af en af partiet valgt godkendt revisor. Opgaven med at påse, om der er foretaget revision af partiernes landsorganisationers regnskaber, vil efter Partistøtteudvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt kunne placeres hos Folketinget. Derimod finder Partistøtteudvalget, at det giver anledning til principielle overvejelser at pålægge en offentlig myndighed – eventuelt Folketinget – at foretage en egentlig kontrol af de politiske partiers regnskaber og dermed vurdere, om et politisk partis virksomhed kan anses som politisk arbejde. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 27 f.

Partistøtteudvalget har som det femte element i modellen fundet, at fristen for at indsende regnskabet til Folketinget på 12 måneder i partiregnskabslovens § 5 bør forkortes, således at de politiske partier skal aflægge regnskab senest 4 måneder efter regnskabsårets afslutning. Partistøtteudvalget anbefaler således en fremrykket frist for regnskabsaflæggelse. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 26.

Som det sjette element anfører Partistøtteudvalget, at hensynet til åbenhed om de politiske partiers finansiering i nogen grad taler for, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. sænkes til 10.000 kr. I forlængelse heraf har Partistøtteudvalget overvejet at introducere differentierede beløbsgrænser for tilskud til henholdsvis partiernes landsorganisationer og til andre dele af partiet, dog således at der i givet fald maksimalt indføres to beløbsgrænser, således at der sondres mellem tilskud til landsorganisationen og tilskud til de øvrige dele af partierne og kandidater. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 28 f.

Partistøtteudvalget anfører som det syvende element i modellen, at den offentlige støtte kan forhøjes som kompensation for de krav om øget åbenhed (f.eks. offentliggørelse af enkelttilskuddets størrelse og sænkelse af beløbsgrænsen for offentliggørelse af private tilskud), der ellers må forventes at få en negativ indflydelse på partiernes indtægtsmuligheder. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.3, side 32.

Endelig har udvalget opstillet en mere omfattende tredje model. Modellen kan vælges, hvis der ønskes en højere grad af økonomisk lighed mellem partierne og dermed en ændring af den gældende partistøtteordning ud fra andre hensyn end hensynet til åbenhed og gennemsigtighed.

Den tredje model indeholder to elementer, som kan vælges hver for sig eller sammen:

Som det første element peger Partistøtteudvalget på en forhøjelse af den offentlige støtte. Hvorvidt støttebeløbene bør forhøjes, er efter udvalgets opfattelse i første række et politisk spørgsmål, der bør vurderes i sammenhæng med, hvilke andre ændringer i partistøtteordningen, herunder vedrørende åbenhed om private tilskud, der ønskes. Den offentlige støtte kan forhøjes som kompensation for de krav om øget åbenhed (f.eks. offentliggørelse af enkelttilskuddets størrelse og

sænkelse af beløbsgrænsen for offentliggørelse af private tilskud), der ellers må forventes at få en negativ indflydelse på partiernes indtægtsmuligheder. Vurderingen angår efter Partistøtteudvalgets opfattelse, om partierne har tilstrækkelige midler til at varetage deres opgaver. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.3, side 32.

Som det andet element peger Partistøtteudvalget på en modregningsordning, således at private tilskud til politiske partier modregnes – helt eller delvist – i den offentlige støtte. Hensynet bag en modregningsordning er at gøre partierne mindre afhængige af private midler og interesser og dermed øge den økonomiske lighed mellem partierne. Hvis man ud fra andre hensyn end åbenhed træffer et politisk valg om at indføre modregning, bør der efter Partistøtteudvalgets opfattelse alene indføres delvis modregning. En delvis modregningsordning vil kunne indføres i form af en trappemodel, hvor der sker modregning for private tilskud, der overstiger en vis andel af den offentlige partistøtte, og hvor modregningen øges i takt med omfanget af de private tilskud. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.3, side 33.

Som det fremgår af gennemgangen ovenfor, anbefaler Partistøtteudvalget og GRECO indførelse af de samme tiltag på partistøtteområdet. Der er dog også visse af GRECO's anbefalinger, der ikke ligeledes anbefales af Partistøtteudvalget.

Partistøtteudvalget finder i modsætning til GRECO's første anbefaling i betænkningen ikke anledning til at anbefale ændringer i de gældende regler for anonyme tilskud og finder heller ikke anledning til at indføre et helt eller delvist forbud mod, at politiske partier eller kandidater kan modtage anonyme tilskud. Partistøtteudvalgets medlemmer har efter betænkningens offentliggørelse dog i en fælles kronik, bragt i Berlingske den 25. marts 2015, givet udtryk for, at et forbud mod anonyme tilskud skal indgå i de politiske drøftelser om ændringer af det eksisterende system for partistøtte. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 24.

Partistøtteudvalget har i modsætning til GRECO's fjerde anbefaling endvidere ikke fundet grundlag for at indføre hverken særlige regler om åbenhed om private tilskud (dvs. en særlig indberetningsordning) eller en særlig regnskabspligt i forbindelse med afholdelse af valg. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 30.

I modsætning til GRECO's femte anbefaling har Partistøtteudvalget heller ikke fundet grundlag for en yderligere kategorisering af indtægter i de politiske partiers regnskaber i forhold til de krav, der allerede i dag stilles efter partiregnskabsloven. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.2, side 293.

Endelig finder Partistøtteudvalget i modsætning til GRECO's niende anbefaling, at de gældende regler i partistøtte-loven og partiregnskabsloven ikke giver anledning til at indføre yderligere sanktioner eller lempelser af de gældende straffebestemmelser. Partistøtteudvalget har således den op-

fattelse, at de gældende straffebestemmelser er passende. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.7, side 332.

Med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, jf. afsnit 2.3 nedenfor, følges der op på flere af Partistøtteudvalgets anbefalinger. Med lovforslaget følges der op på Partistøtteudvalgets anbefaling om at indføre regler, der sikrer samme grad af åbenhed om private tilskud på alle niveauer i partierne, herunder kommunale og regionale kandidatlistes. Navn og adresse på tilskudsydere, der yder tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidatlistes og enkeltkandidater, skal således efter lovforslaget fremover offentliggøres, uanset hvilket niveau i partiet der modtager tilskuddet, jf. afsnit 3.1. Derudover følges der med lovforslaget op på Partistøtteudvalgets anbefaling om, at der bør indføres krav om, at en godkendt revisor skal revidere regnskaberne for partiernes landsorganisation, da en sådan pligt indføres med lovforslaget, jf. afsnit 3.4. Endvidere vil Økonomi- og Indenrigsministeriet udsende en vejledning, der indeholder detaljerede retningslinjer for forståelsen af partiregnskabsloven og partistøtteleven, herunder hvornår der er tale om støtte omfattet af reglerne. Hermed sker der en opfølgning på Partistøtteudvalgets anbefaling om, at det skal præciseres, hvornår ikke-økonomisk støtte efter gældende ret må anses for at udgøre et tilskud omfattet af partiregnskabslovens § 3, stk. 2, hvilket efter Partistøtteudvalgets opfattelse f.eks. kan ske ved en vejledning eller lignende.

2.3. Politisk aftale om øget åbenhed om den private økonomiske støtte til de politiske partier

Med henblik på at sikre øget åbenhed om den private økonomiske støtte til de politiske partier i Danmark indgik regeringen og Socialdemokratiet som nævnt den 1. februar 2017 en politisk aftale. Aftalen sikrer efter aftaleparternes opfattelse en fortsat god balance i reglerne, hvor hensynet til øget åbenhed iagttages, uden at der skabes unødigt bureaukrati.

Aftalen indeholder følgende elementer:

Efter aftalen skal der for det første indføres regler, der sikrer åbenhed om private tilskud, der ydes til alle niveauer i partierne og til enkeltkandidater. I dag skal private tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr., der ydes til partiernes landsorganisationer, fremgå af landsorganisationens partiregnskab, som offentliggøres på Folketingets hjemmeside. Tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr., der ydes til en regional eller kommunal kandidatliste, en regional, kommunal eller lokal partiforening eller en kredsforening, skal indberettes til kommunen eller regionen i forbindelse med, at der ansøges om offentlig partistøtte, men offentliggøres ikke. Aftalen lægger op til at ændre dette, idet disse indberetninger af tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. fremover skal være genstand for offentliggørelse. Tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til enkeltkandidater vil som noget helt nyt skulle omfattes af en indberetnings- og offentliggørelsespligt.

For det andet skal der indføres et forbud mod at modtage anonyme tilskud, der overstiger beløbsgrænsen på 20.000 kr. Modtages sådanne tilskud skal de – hvis tilskudsyder kan identificeres – efter aftalen tilbageføres til tilskudsyder eller alternativt overføres til statskassen.

Efter partiregnskabsloven skal identiteten på tilskudsyderen fremgå af partiregnskabet, hvis den pågældende samlet i løbet af et år har ydet tilskud, der overstiger 20.000 kr. Beløbsgrænsen har været den samme siden 1995 og har således ikke været reguleret. For det tredje er det et led i aftalen, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. fremover skal pristalsreguleres. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. skal således reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent, og afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. skal desuden gælde, uanset hvilket niveau i partiet tilskuddet ydes til, og uanset om tilskuddet ydes til en enkeltkandidat.

Efter partiregnskabsloven skal de politiske partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, årligt aflægge regnskab over landsorganisationens indtægter og udgifter, herunder private tilskud. Regnskabet skal senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning indsendes til Folketinget, der offentliggør regnskabet. Regnskabet skal være underskrevet af partiets ledelse, men der stilles efter loven ikke et krav om, at regnskabet skal være revideret af en revisor, som er godkendt i henhold til revisorloven. For det fjerde lægges der med aftalen op til at indføre et sådant krav.

For det femte kan det undertiden give anledning til tvivl, hvornår der er tale om støtte, der er omfattet af den eksisterende regulering i partiregnskabsloven og partistøtteloven. For at afhjælpe dette, er det et led i aftalen, at Økonomi- og Indenrigsministeriet skal udarbejde en vejledning, som vil indeholde detaljerede retningslinjer for forståelsen af reglerne.

Med dette lovforslag udmøntes de første fire dele af den indgåede aftale, der alle kræver ændringer af lovgivningen for at kunne blive fulgt op. Med lovforslaget indføres således åbenhed om private tilskud, der ydes til alle niveauer i partierne, til enkeltkandidater og til kommunale og regionale kandidatlistes, jf. afsnit 3.1. Derudover indføres der med lovforslaget forbud mod at modtage anonyme tilskud over beløbsgrænsen, jf. afsnit 3.2. Med lovforslaget udmøntes ligeledes den del af aftalen, hvorefter beløbsgrænserne i partistøttelovgivningen fremover skal pristalsreguleres, jf. afsnit 3.3. Endelig indføres der med lovforslaget krav om, at regnskabet, som partiernes landsorganisationer skal aflægge, skal revideres af en godkendt revisor, jf. afsnit 3.4. Den femte og sidste del af aftalen kræver derimod ikke ændringer af lovgivningen, hvorfor denne del af aftalen i stedet vil blive udmøntet ved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet efter lovforslagets vedtagelse udsender en vejledning.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Øget åbenhed på alle niveauer i de politiske partier

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Partiregnskabsloven

Regler om åbenhed på de centrale niveauer i de politiske partier findes i partiregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 24. oktober 2006.

Det følger af partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Regnskabet skal indeholde oplysning om indtægter fra offentlig partistøtte, oplysning om kontingentindtægter, oplysning om yderligere private tilskud fra private personer, oplysning om renteindtægter samt oplysning om tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 2. pkt.

Har et parti i regnskabsåret fra samme private tilskudsyder modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal tilskudsyderens navn og adresse ligeledes fremgå af regnskabet, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt. Regnskabet skal endvidere indeholde oplysning om eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af tilskudsmodtagere. Se mere herom i afsnit 3.2.1.

Regnskabet skal derudover indeholde oplysning om balance og egenkapital, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 3.

Regnskabet aflægges årligt for perioden 1. januar til 31. december, jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 1. Endelig skal regnskabet underskrives af partiets ledelse og indeholde en erklæring om, at partiet ikke har haft andre indtægter end anført i regnskabet, jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 2.

Partiets ledelse skal senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning indsende en bekræftet kopi af regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden, jf. partiregnskabslovens § 5. Oplysninger om navn og adresse på private tilskudsydere, der har ydet tilskud på mere en 20.000 kr. til et parti, er således offentligt tilgængelige.

Det følger af partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter partiregnskabslovens § 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter bestemmelsen straffes således bl.a. urigtige eller mangelfulde oplysninger i regnskabet vedrørende private tilskud, der overstiger 20.000 kr. Bestemmelsen omfatter både forsætlige og uagtsomme forhold, jf. straffelovens § 19.

Det følger af partiregnskabslovens § 6 a, stk. 3, at partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar ef-

ter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Bestemmelsen i § 6 a, stk. 3, sammenholdt med § 6 a, stk. 1, indebærer bl.a. et strafansvar for den juridiske person (det parti), der i sit regnskab har afgivet urigtige eller mangelfulde oplysninger vedrørende private tilskud, der overstiger 20.000 kr.

3.1.1.2. Partistøtteloven

Regler om åbenhed på lokale, regionale og kommunale niveauer i de politiske partier som vilkår for modtagelse af partistøtte findes i partistøtteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006, som ændret ved § 4 i lov nr. 1742 af 22. december 2015.

Det følger af partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. og 2. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt., at udbetaling af regional og kommunal partistøtte til kandidatlistes, der har været opstillet til det senest afholdte regionsrådsvalg henholdsvis kommunalbestyrelsesvalg, er betinget af, at tilskudsmodtageren (kandidatlisten) har indsendt en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses i erklæringen. Erklæringen skal ligeledes indeholde oplysning om eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af tilskudsmodtageren, se mere herom i afsnit 3.2.1.

Erklæringen skal være indsendt inden udgangen af det kalenderår, hvor tilskud ønskes udbetalt, og skal underskrives af den, der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud efter partistøtteloven, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., og § 11 d, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt. Indsendelse af en sådan erklæring er en ufravigelig betingelse for, at tilskud kan udbetales.

Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg pr. 1. august i det seneste regionale valgår, skal ovennævnte oplysninger tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2, jf. § 8, stk. 2, 3. pkt.

Er tilskudsmodtageren kommuneorganisationen for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg pr. 1. august i det seneste kommunale valgår, skal ovennævnte oplysninger tillige omfatte eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommune, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 2, jf. § 11, stk. 2, 3. pkt.

Indberetningspligten for private tilskud over 20.000 kr. til regionale og kommunale kandidatlistes omfatter således også, for så vidt angår kandidatlistes for de partier, der pr. 1. august i det seneste regionale og kommunale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, private tilskud til ”partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region”, jf. § 10 b, stk. 2, og ”eventuelle lokale partiorganisationer i

vedkommende kommune”, jf. § 11 d, stk. 2. I forarbejderne til bestemmelserne anføres følgende, jf. Folketingstidende 1994-95, lovforslag nr. L 244, tillæg A, side 3598:

”Den under pkt. 4.3. omtalte regnskabspligt påhviler alene et partis landsorganisation. Det er imidlertid fundet rimeligt, at der også for partiernes amts-, kreds-, kommune- og lokalorganisationer samt for organisationer for lokallister, skal gives oplysning om større tilskud (mere end 20.000 kr.) der modtages fra private tilskudsydere samt om eventuelle anonyme tilskud.”

Det er således anført i forarbejderne, at indberetningspligten omfatter partiernes amts-, kreds-, kommune- og lokalorganisationer. Der sondres ikke i loven mellem tilskud, der er øremærket til bestemte formål, f.eks. folketingsvalgkampe eller kommunale valgkampe, og andre tilskud. Pligten påhviler således organisationerne uafhængigt af dette.

Efter gældende ret omfatter regionale kandidatlistes indberetningspligt for private tilskud over 20.000 kr. således også private tilskud til partiernes kredsorganisationer til brug for folketingsvalg. Alle kredsorganisationer, herunder kredsorganisationer, der alene omfatter én kommune eller en del af en kommune, er dermed omfattet af de regionale kandidatlistes indberetningspligt. Det bemærkes for god ordens skyld, at Økonomi- og Indenrigsministeriet i et brev af 25. marts 2015 til alle partier har anført, at de kredsforeninger, der alene omfatter én kommune eller en del af en kommune, skal drage omsorg for, at den kommunale kandidatliste for partiet foretager indberetning til vedkommende kommunalbestyrelse af indberetningspligtige private bidrag, kredsforeningen har modtaget. Økonomi- og Indenrigsministeriet er imidlertid af den opfattelse, at ordlyden i partistøttelovens § 10 b, stk. 2 (”partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region”), sammenholdt med § 11 d, stk. 2, må forstås således, at de regionale kandidatlistes indberetningspligt til regionen omfatter alle partiets kredsorganisationer, herunder kredsorganisationer, der alene omfatter én kommune eller en del af en kommune.

Partistøtteloven indeholder ingen bestemmelser om, at oplysninger om private tilskudsyderes navn og adresse er offentligt tilgængelige, men indeholder alene bestemmelser om, at disse oplysninger skal indberettes til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen som betingelse for at modtage partistøtte.

Af bemærkningerne til lovforslag nr. L 244 fra 1995 om ændring af partistøtteloven, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 3606, fremgår ligeledes, at det foreslås, at oplysning om større tilskud (mere end 20.000 kr.), der modtages fra private tilskudsydere, skal indsendes med den årlige erklæring til amtsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen om anvendelse af amtskommunal henholdsvis kommunal partistøtte. Det fremgår videre, at Indenrigsministeriet herefter vil kunne indhente de fornødne oplysninger om større private tilskud til amtslige og kommunale partiorganisationer m.v. fra amtsrådene og kommunalbestyrelserne.

I den skriftlige fremsættelsestale til lovforslaget, jf. Folketingsstidende 1994-95, tillæg A, side 5169 f, er blandt andet anført, at regeringen finder det rimeligt, at partiernes amts- og kommuneorganisationer m.v. skal give de tilsvarende oplysninger om større tilskud fra private tilskudsydere som partiernes landsorganisationer. Det foreslås derfor, at oplysning herom skal gives i forbindelse med indsendelse af den årlige erklæring til amtsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen om anvendelse af amtskommunal henholdsvis kommunal partistøtte. Derved vil disse oplysninger blive offentligt tilgængelige.

Tilkendegivelsen om, at oplysningerne om større tilskud til regionale og kommunale partier skal være offentligt tilgængelige, er imidlertid ikke gengivet i lovforslagets bemærkninger eller i øvrigt afspejlet i lovens forarbejder.

Det kan således ikke af lovens forarbejder udledes, at der skal være offentlighed om private tilskudsydere til partiernes regions-, kreds-, kommune- og lokalorganisationer samt til organisationer for lokallister.

Spørgsmålet om offentlighed om private tilskudsydere til kommunale og regionale kandidatlistes må på denne baggrund afgøres efter reglerne i offentlighedsloven.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har på denne baggrund i flere afgørelser af klager over regioners henholdsvis kommuners afslag på aktindsigt i navn og adresse på private tilskudsydere til regionale eller kommunale kandidatlistes udtalt, at ministeriet ikke finder, at oplysninger om navn og adresse på private tilskudsydere til regionale og kommunale kandidatlistes er offentligt tilgængelige efter reglerne i partistøttelovens §§ 10 b og 11 d.

Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse af 22. januar 2014 afvist at indlede en sag vedrørende dette spørgsmål med henvisning til, at der ikke var udsigt til, at ombudsmanden kunne kritisere ministeriets retsopfattelse. Ombudsmanden anførte bl.a., at udtalelsen fra den tidligere indenrigsminister i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget ikke kunne føre til et andet resultat end det resultat, der følger af ordlyden af partistøttelovens § 11 d, stk. 1, og lovbemærkningerne hertil. Det gav heller ikke ombudsmanden anledning til bemærkninger, at der gælder en forskellig retsstilling for henholdsvis partiernes landsorganisationer (hvor der er krav om offentligt tilgængelige regnskaber) og for politiske partier/kandidatlistes i kommunen. Ombudsmanden kan således ikke tage stilling til indholdet af de love, som Folketinget har vedtaget.

Oplysninger om navn og adresse på enkeltpersoner/enkeltmandsejede virksomheder, der har ydet tilskud på mere end 20.000 kr. til et politisk parti/en kandidatliste i en region henholdsvis en kommune, er efter Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis undtaget fra aktindsigt i henhold til offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1, medmindre oplysningerne om vedkommende enkeltpersons politiske tilhørsfor-

hold er offentligt tilgængelige og således allerede er kommet til offentlighedens kendskab.

Oplysninger om navn og adresse på juridiske personer, f.eks. aktieselskaber, fonde, foreninger el. lign., som har ydet tilskud på mere end 20.000 kr. til et politisk parti/en kandidatliste i en region henholdsvis en kommune, kan derimod efter Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis ikke undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5, og er derfor undergivet aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 7, stk. 1.

Det følger af partistøttelovens § 14 a, stk. 2, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter partistøttelovens § 10 b eller § 11 d, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter bestemmelsen straffes således bl.a. urigtige eller mangelfulde erklæringer vedrørende private tilskud ydet på regionalt eller kommunalt niveau, der overstiger 20.000 kr. Bestemmelsen omfatter både forsætlige og uagtsomme forhold, jf. straffelovens § 19.

Det følger af partistøttelovens § 14 a, stk. 3, at partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Bestemmelsen i § 14 a, stk. 3, sammenholdt med § 14 a, stk. 2, indebærer bl.a. et strafansvar for den juridiske person (den kandidatliste), der i forbindelse med sin ansøgning om partistøtte har afgivet en urigtig eller mangelfuld erklæring vedrørende private tilskud, der overstiger 20.000 kr.

3.1.2. Partistøtteudvalgets overvejelser

Partistøtteudvalget har i betænkning nr. 1550/2015 overvejet, hvordan der kan skabes øget åbenhed om den private støtte til politiske partier m.v., herunder overvejet, hvilke krav der bør stilles i forbindelse med offentliggørelse af tilskudsydere i partiernes regnskaber og erklæringer efter partistøtteloven.

Partistøtteudvalget anbefaler på dette område, at der indføres regler, der sikrer den samme grad af åbenhed om private tilskud på alle niveauer i partierne, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, som dem, der skal gælde for partiernes landsorganisationer. Partistøtteudvalget anbefaler endvidere, at der skabes samme grad af åbenhed om private tilskud, der gives til indvalgte enkeltkandidater. Offentligheden skal med andre ord have indsigt i et eller flere tilskud til det pågældende niveau i partiet, der tilsammen i regnskabsåret ligger over den beløbsgrænse, der følger af partiregnskabsloven, fra samme private person m.v., uanset hvilket niveau i partiet tilskuddet gives til, og uanset om tilskuddet gives til en indvalgt enkeltkandidat. Denne anbefaling kan udmøntes enten i form af en regnskabspligt eller alternativt en indberetningspligt. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 25.

Partistøtteudvalget anfører i forlængelse heraf, at et krav om regnskabsaflæggelse efter Partistøtteudvalgets opfattelse er helt essentielt i forhold til vælgerens mulighed for at få ind-

sigt i finansieringen af de politiske partier og kandidater. For at skabe størst mulig åbenhed bør alle niveauer i partierne derfor efter Partistøtteudvalgets opfattelse fremover være omfattet af en regnskabspligt, der vil vise samtlige indtægter og udgifter for de enkelte dele af partiet. Det vil – i modsætning til i dag, hvor det alene gælder for landsorganisationen – indebære, at alle dele af partiorganisationerne vil blive omfattet af en regnskabspligt, uanset om de modtager offentlig støtte. Det samme bør efter Partistøtteudvalgets opfattelse gælde for de enkelte kandidater, som er valgt ind. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 25.

Det er således Partistøtteudvalgets opfattelse, at en økonomisk afhængighed mellem et parti/en kandidat og private personer m.v. potentielt kan påvirke beslutningerne hos partiet/kandidaten, således at indholdet af de politiske beslutninger i større eller mindre grad tilpasses ønskerne hos tilskudsyderne. For at vælgerne kan udøve deres demokratiske rettigheder på et forsvarligt oplyst grundlag, er det vigtigt, at de har mulighed for at få kendskab til finansieringen af de politiske partier og kandidater. De gældende regler, hvorefter det udelukkende er landsorganisationerne, der er pålagt en regnskabsforpligtelse, giver i et vist omfang, som det er beskrevet ovenfor, mulighed for at skjule tilskud, idet tilskud til f.eks. den enkelte folketingskandidat – uanset størrelsen – ikke skal oplyses. Partistøtteudvalget finder på den baggrund, at hensynet til åbenhed og gennemsigtighed i finansieringen af de politiske partier taler for, at regnskabspligten udvides til ligeledes at omfatte enkeltkandidater, kreds-, regions- og vælgerorganisationer. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.1.2, side 286.

Regnskabspligtens indførelse vil i givet fald skulle ske med fuld respekt for partiernes egen måde at organisere sig på, og det bør tilstræbes at undgå unødigt bureaukрати.

Partistøtteudvalget finder, at hensynet til åbenhed og gennemsigtighed taler for, at regnskabspligten udmøntes ved, at der stilles krav om et samlet regnskab for hele partiet og dets enkeltkandidater. Partistøtteudvalget finder samtidig, at hensynet til partiernes organisering og hensynet til at undgå unødigt bureaukрати kan tale for, at der indføres en ordening med selvstændige regnskaber for henholdsvis landsorganisationer, underorganisationer og enkeltkandidater. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 25.

Det er således Partistøtteudvalgets opfattelse, at man bør fjerne de eksisterende muligheder for at holde private tilskud (der overstiger beløbsgrænsen) skjult for offentligheden ved at kanalisere midlerne over i de dele af partiet, der ikke er omfattet af regnskabs- og offentliggørelsespligten. Partiernes muligheder for at undlade at offentliggøre oplysninger om deres finansieringskilder indebærer en unødigt mistænkeliggørelse af partierne. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.1.2, side 286.

Som et alternativ til en egentlig regnskabspligt for de dele af partierne, der ikke i dag er omfattet af partiregnskabsloven, kan der indføres en indberetnings- og offentliggørelsesord-

ning, således at indvalgte kandidater, partiernes underorganisationer samt regionale og kommunale kandidatlistes skal indsende en liste med oplysninger om tilskudsydere, hvis tilskudsyderen har givet et eller flere tilskud, der tilsammen i regnskabsåret ligger over den beløbsgrænse, som følger af partiregnskabsloven. Partistøtteudvalget finder, at en sådan indberetnings- og offentliggørelsesordning vil indebære en vis grad af øget åbenhed, men ikke på samme måde som en egentlig regnskabspligt vil give borgerne et samlet overblik over underorganisationernes eller enkeltkandidaternes økonomi. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 26.

Ved at indføre en offentliggørelsespligt for erklæringerne fra de regionale og kommunale kandidatlistes tilgodeses hensynet til, at vælgerne får indblik i, hvem der yder private tilskud over beløbsgrænsen. En indberetningspligt vil imidlertid ikke give vælgerne samme beslutningsgrundlag som et egentligt regnskab, idet vælgerne ikke vil have et samlet overblik over underorganisationens indtægter. Modtager eksempelvis en lokal partiforening med et samlet budget på 50.000 kr. et tilskud på 25.000 kr., må det antages, at tilskudsyderen vil kunne opnå større indflydelse, end hvis den pågældende forenings budget er på 350.000 kr. Vælgerne vil imidlertid ikke have mulighed for at foretage denne vurdering, hvis foreningen udelukkende skal indberette en oversigt over de private tilskud over beløbsgrænsen, som foreningen har modtaget. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.1.2, side 288.

Partistøtteudvalget har i den forbindelse videre overvejet fordele og ulemper ved at indføre et krav om offentliggørelse af beløbets størrelse (herunder summen af flere tilskud) for alle tilskud over beløbsgrænsen. Efter de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, skal tilskudsyderens identitet fremgå af partiernes regnskaber, hvis vedkommende i et regnskabsår har ydet et eller flere tilskud, der tilsammen ligger over den fastsatte beløbsgrænse på 20.000 kr., til et politisk partis landsorganisation. Tilskuddets præcise størrelse skal derimod ikke fremgå, og det er således uoplyst, om det drejer sig om f.eks. 21.000 kr. eller 100.000 kr. Partiernes regnskaber offentliggøres af Folketinget. Et argument imod, at der indføres et sådant krav om, at størrelsen af beløbet skal offentliggøres, er, at en sådan regel vil kunne bevirke, at nogle private tilskudsydere enten vil sænke deres tilskud eller helt afholde sig fra at yde tilskud til politiske partier. Der vil derfor være en risiko for, at de politiske partier samlet set vil modtage færre private tilskud. Partistøtteudvalget bemærker, at en sådan utilsigtet virkning vil kunne imødegås ved, at de politiske partier i et vist omfang kompenseres for det mulige tab af indtægter fra private tilskud, ved at niveauet for den offentlige partistøtte hæves. På den anden side vil offentliggørelsen af beløbsstørrelsen efter Partistøtteudvalgets opfattelse være af væsentlig betydning for vælgernes adgang til at gøre sig bekendt med de økonomiske forhold hos de partier, som de overvejer at stemme på. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.2, side 267, og afsnit 2.3.2, side 28.

Partistøtteudvalget har afvejet ovennævnte modhensyn og finder samlet, at hensynet til åbenhed om partiernes økonomi vejer tungere. På den baggrund er det Partistøtteudvalgets anbefaling, at der for at skabe øget åbenhed om de politiske partiers finansiering indføres krav om, at størrelsen af tilskud, hvor summen af tilskud fra den samme tilskudsyder overstiger beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, fremover skal oplyses i partiernes regnskaber. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.2, side 268.

Partistøtteudvalget har videre overvejet, om der er behov for at stille yderligere identifikationskrav til partierne om private tilskudsydere. Partistøtteudvalget har i denne forbindelse fundet, at hensynet til åbenhed om og gennemsigtighed i finansieringen af de politiske partier taler for, at der indføres en ordning, hvorefter tilskudsmodtagerne (partierne og enkeltkandidater) i visse tilfælde ved modtagelse af tilskud fra foreninger, sammenslutninger m.v. skal have oplysninger om, hvem der i form af kontingent, donationer m.v. har indbetalt mere end beløbsgrænsen i partiregnskabsloven til foreningen, sammenslutningen m.v., og som dermed kan anses for den egentlige tilskudsyder. Ordningen vil efter Partistøtteudvalgets opfattelse skulle finde anvendelse, hvis foreningen, sammenslutningen m.v. anvender mere end 50 pct. af sin årlige indtægt til at yde støtte til politiske partier. Desuden skal foreningen, sammenslutningen m.v., hvis der er tale om en generel ordning, oplyse, hvilket beløb hver af disse nærmere angivne personer m.v. har ydet tilskud for. Disse oplysninger skal endvidere fremgå af tilskudsmodtagerens regnskaber eller indberetninger. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 29 f.

Overordnet set anbefaler Partistøtteudvalget således åbenhed om private tilskud til alle dele af et parti, enkeltkandidater og regionale og kommunale kandidatlistor, samt at størrelsen af tilskud over beløbsgrænsen ligeledes offentliggøres. Derudover anbefales, at der indføres regnskabspligt for alle dele af et parti, enkeltkandidater og regionale og kommunale kandidatlistor, samt at der indføres yderligere identifikationskrav vedrørende tilskudsyderen, hvor tilskudsyderen er en forening eller sammenslutning m.v.

3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Der er efter gældende ret forskel på muligheden for åbenhed om tilskud fra private tilskudsydere, der ydes til de forskellige niveauer i partierne. Det er således alene navn og adresse på tilskudsydere, der har ydet tilskud, der overstiger beløbsgrænsen på 20.000 kr., til partiernes landsorganisationer, der efter gældende ret offentliggøres. Derimod er der efter gældende ret ingen almindelig adgang til at give aktindsigt i eller offentliggøre navn og adresse på tilskudsydere, der har ydet tilskud til andre niveauer i partiet end partiernes landsorganisationer.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder ligesom Partistøtteudvalget, jf. afsnit 2.2 og 3.1.2, at åbenhed om tilskud fra private tilskudsydere giver en større grad af demokratisk

kontrol med partierne og de folkevalgte og vil kunne indgå som en del af vælgernes grundlag for at vurdere det pågældende parti og dets kandidater. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder ligesom Partistøtteudvalget, at hensynet til åbenhed og gennemsigtighed i finansieringen af de politiske partier taler for, at åbenhed om private tilskud udvides til at omfatte alle niveauer i partierne og deres kandidater.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der også tidligere i forbindelse med vedtagelsen i 1995 af den nugældende regulering i partistøtteleven om privates tilskud på regionalt og kommunalt niveau må antages at have været politisk ønske om at have åbenhed om både private tilskud til partierne landsorganisationer og private tilskud til regionale og kommunale kandidatlistor, jf. afsnit 3.1.1.2.

Forskellen i reguleringen af åbenheden om den private partistøtte på de forskellige niveauer i partierne medfører, at der er mulighed for at holde private tilskud (der overstiger beløbsgrænsen) skjult for offentligheden, da tilskudsydere har mulighed for i stedet at yde tilskuddene til de dele af partiet, som ikke er omfattet af offentliggørelsespligten. Denne forskel i reguleringen af landsorganisationer og regionale og kommunale kandidatlistor findes ikke velbegrundet. De hensyn, der ligger bag den gældende bestemmelse om offentliggørelse af private tilskud til partiernes landsorganisationer, herunder hensynet til, at det skal være muligt for f.eks. vælgere og pressen at kontrollere, om partierne lader deres politik påvirke af private tilskud, gør sig også gældende og bør også varetages i regional- og kommunalpolitisk sammenhæng. Det er således vigtigt at gøre op med den forskel på åbenheden om privates tilskud til henholdsvis partiernes landsorganisationer og regionale og kommunale kandidatlistor, der i dag gælder med hensyn til offentliggørelse af private tilskud. Derudover er der også hensynet til at skabe lighed i reguleringen af de forskellige niveauer.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvordan der kan skabes åbenhed om private tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til regionale og kommunale kandidatlistor. I denne forbindelse har Økonomi- og Indenrigsministeriet overvejet, hvorvidt indberetningspligten for regionale og kommunale kandidatlistor skal opretholdes og i givet fald kombineres med en offentliggørelsesordning. Efter gældende ret skal regionale og kommunale kandidatlistor som betingelse for at få udbetalt partistøtte bl.a. til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen indberette navn og adresse på tilskudsydere, der har ydet tilskud på mere end beløbsgrænsen på 20.000 kr. Disse oplysninger offentliggøres ikke. En videreførelse af denne indberetningspligt vil således ikke i sig selv medføre øget åbenhed, medmindre denne kombineres med en offentliggørelsesordning. Offentliggørelsen af oplysningerne foreslås håndteret af regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen, der i givet fald får til opgave at offentliggøre oplysningerne på deres respektive hjemmesider. Den enkelte kandidatliste pålægges således ikke at offentliggøre oplysningerne. En videreførelse af indberetningspligten kombineret med en offentliggørelsesordning for regionale og kommunale kandidatlistor vil ikke medføre

en administrativ merbelastning for kandidatlisterne, da kandidatlisterne i dag allerede er omfattet af en indberetningspligt. Samtidig sikres en samlet offentliggørelse af private tilskud til alle regionale og kommunale kandidatlistes. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder på denne baggrund, at det er sagligt og velbegrunder at videreføre indberetningspligten, når denne kombineres med indførelsen af den forelåede offentliggørelsesordning.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har videre overvejet, hvordan der kan skabes åbenhed om private tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til enkeltkandidater, der stiller op for partiet til valg på landsdækkende, regionale og lokale niveauer. Der er ikke i dag efter partistøttelovgivningen indberetningspligt for enkeltkandidater, uanset om kandidaten har modtaget private tilskud. Økonomi- og Indenrigsministeriet har fundet, at hensynet til åbenhed og gennemsigtighed i finansieringen af de politiske partier som et led i varetagelsen af den demokratiske kontrol tillige taler for, at åbenheden om private tilskud til partiet eller kandidatlisten udstrækkes til at omfatte private tilskud til partiets eller kandidatlistens enkeltkandidater. Da der i dag hverken består en indberetningspligt eller en offentliggørelsesordning for enkeltkandidater, vil en indførelse heraf dog betyde en vis administrativ merbelastning for enkeltkandidaterne. Det er imidlertid de samme hensyn, der taler for at indføre en indberetningspligt og en offentliggørelsesordning for enkeltkandidater, der gør sig gældende for regionale og kommunale kandidatlistes. Det er især hensynet til at mindske muligheden for omgåelse af offentliggørelsespligten for private tilskud. Hvor der ikke er offentliggørelsespligt for private tilskud til enkeltkandidater, kan private tilskudsydere således skjule tilskuddene for offentligheden ved at yde disse til enkeltkandidater frem for partiet eller kandidatlisten. Efter ministeriets opfattelse vejer hensynet til at sikre åbenhed omkring private tilskud til enkeltkandidaterne tungere end hensynet til at undgå administrativ merbelastning for kandidaterne. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder således, at der bør indføres en indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning for enkeltkandidater.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har videre overvejet, om en sådan indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning skal gælde for samtlige enkeltkandidater eller alene indvalgte enkeltkandidater. Et hensyn, der taler for at indføre denne ordning for samtlige enkeltkandidater, er, at det således bliver forudsigeligt for enkeltkandidaterne, om de skal indberette et tilskud, og at dette ikke afhænger af et fremtidigt valgresultat, dvs. om enkeltkandidaten bliver valgt ind. Desuden er der et hensyn til ens regulering for enkeltkandidaterne. Økonomi- og Indenrigsministeriet har således fundet, at der bør indføres en indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning for samtlige enkeltkandidater, der modtager indberetningspligtige tilskud.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har samtidig overvejet, hvordan der kan skabes åbenhed om private tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidater, der er opstillet uden for partierne til valg til Folketinget. Kandidater uden

for partierne skal for at være berettigede til offentlig partistøtte have deltaget i det seneste valg til Folketinget og ved valget have fået mindst 1.000 stemmer. Kandidaterne skal som betingelse for at få udbetalt partistøtte indsende visse erklæringer om påregnede og afholdte udgifter til politisk arbejde, men ikke en erklæring om modtagne private tilskud. Da der i dag for kandidater uden for partierne således ikke består en indberetningspligt eller en offentliggørelsesordning vedrørende private tilskud, vil en indførelse heraf betyde en administrativ merbelastning for kandidaterne. Det bemærkes, at hensynet til at mindske muligheden for omgåelse af offentliggørelsespligten for private tilskud ikke på samme måde gør sig gældende for kandidater uden for partierne som for kandidater, der opstiller for et parti henholdsvis en kandidatliste. Åbenhed om private tilskud til kandidater uden for partierne vil dog i alle tilfælde give en større grad af demokratisk kontrol med de pågældende kandidater og vil kunne indgå som en del af vælgernes grundlag for at vurdere de pågældende kandidater. Det er videre fundet både hensigtsmæssigt og sagligt velbegrunder at have samme grad af åbenhed om private tilskud til kandidater, der er opstillet for partierne, som om tilskud til kandidater, der er opstillet uden for partierne. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder således, at der for kandidater uden for partierne bør indføres en indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning vedrørende private tilskud.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har videre overvejet, om en sådan indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning skal gælde for samtlige opstillede kandidater uden for partierne eller alene indvalgte kandidater uden for partierne. Økonomi- og Indenrigsministeriet har på den ene side fundet, at indberetningspligten ikke bør afhænge af, om kandidaten er valgt ind, og har på den anden side fundet, at det vil være administrativt for byrdefuldt for den enkelte kandidat uden for partierne, såfremt alle opstillede kandidater uden for partierne skulle indberette private tilskud over beløbsgrænsen. I forlængelse heraf har Økonomi- og Indenrigsministeriet fundet, at indberetningspligten i stedet bør knyttes som en betingelse til udbetaling af offentlig partistøtte til kandidater uden for partierne. Det vil således være kandidater uden for partierne, der har fået mindst 1.000 stemmer ved det seneste folketingsvalg, der bliver omfattet af indberetningspligten. Selve offentliggørelsen af oplysningerne foreslås håndteret af Økonomi- og Indenrigsministeriet, der i givet fald får til opgave at offentliggøre oplysningerne på ministeriets hjemmeside. Den enkelte kandidat uden for partierne pålægges således ikke at offentliggøre oplysningerne. Økonomi- og Indenrigsministeriet har således fundet, at der bør indføres en indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning for kandidater uden for partierne som betingelse for udbetaling af offentlig partistøtte efter partistøttelovens § 2.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har i forlængelse af ovenstående overvejet, hvorvidt offentliggørelse af navn og adresse på private tilskudsydere, der har ydet tilskud over beløbsgrænsen til kandidatlistes og enkeltkandidater, kan

ske inden for rammerne af persondataloven. En oplysning om, at en person m.v. har ydet tilskud til en kandidatliste eller en enkeltkandidat, er en følsom personoplysning om den pågældendes politiske overbevisning, der er omfattet af behandlingsforbuddet i persondatalovens § 7, stk. 1. Dette gælder, uanset at det ikke nødvendigvis er udtryk for, at pågældende vil stemme på den pågældende kandidatliste eller kandidat. Behandlingsforbuddet gælder dog bl.a. ikke, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4. Med lovforslaget indføres en retlig forpligtelse for Økonomi- og Indenrigsministeriet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne til at offentliggøre navn og adresse på private tilskudsydere, der har ydet tilskud, der overstiger beløbsgrænsen. Lovforslaget forfølger et sagligt formål, idet det skal sikre offentlighed om de private donationer, som politiske partier modtager således at offentligheden kan vurdere, om partiets politik påvirkes heraf, og der dermed sikres en større grad af demokratisk kontrol med partierne og de folkevalgte. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder, at offentliggørelsen vil falde inden for rammerne af persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, samt de generelle behandlingsbestemmelser i § 5.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere overvejet, hvorvidt offentliggørelse af de nævnte oplysninger kan ske inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 679 af 27. april 2016 (databeskyttelsesforordningen), der skal anvendes fra den 25. maj 2018. Med henvisning til, at forordningens artikel 9 om behandling af følsomme oplysninger indeholder tilsvarende bestemmelser for videreførelse af gældende ret som efter databeskyttelsesdirektivet, må det antages, at offentliggørelse af de nævnte oplysninger også kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen.

Endvidere har Økonomi- og Indenrigsministeriet overvejet, om der bør indføres en regnskabspligt for regionale og kommunale kandidatlistor og enkeltkandidater som anbefalet af Partistøtteudvalget frem for en videreførelse af indberetningspligten kombineret med en offentliggørelsesordning. Ministeriet har i denne forbindelse på den ene side overvejet hensynet til det øgede overblik, en regnskabspligt for regionale og kommunale kandidatlistor vil medføre frem for en indberetnings- og offentliggørelsesordning. Et egentligt regnskab vil som også anført af Partistøtteudvalget give vælgerne et samlet overblik over indtægterne for den enhed i partiet, der pålægges en selvstændig regnskabspligt. På den anden side har ministeriet overvejet hensynet til den administrative merbelastning, som indførelsen af en regnskabspligt vil betyde for kandidatlistor og for enkeltkandidaterne, frem for opretholdelsen af en indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning. En regnskabspligt ville medføre et unødigt bureaukrati, der efter ministeriets opfattelse ikke står mål med det øgede overblik, en regnskabspligt ville medføre. Ministeriet bemærker herved, at de politiske partier er meget forskelligt organiseret på regionalt og lokalt plan, og at det politiske arbejde i flere sammen-

hænge hviler på frivilligt ulønnet grundlag. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.1.2, side 287. På denne baggrund finder ministeriet, at hensynet til øget åbenhed om private tilskud til regionale og kommunale kandidatlistor vil kunne varetages af en indberetnings- og offentliggørelsesordning, der ikke på samme måde vil betyde en merbelastning for kandidatlistor. Der indføres således ikke med lovforslaget nogen videregående regnskabspligt end den allerede gældende for partiernes landsorganisationer.

Ydermere har Økonomi- og Indenrigsministeriet overvejet, om der bør indføres en pligt til at offentliggøre den samlede værdi af tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder i tilfælde, hvor der ydes private tilskud på over 20.000 kr. En sådan pligt består ikke i dag, heller ikke ved private tilskud til partiernes landsorganisationer. Ministeriet har i den forbindelse på den ene side lagt vægt på hensynet til at sikre øget åbenhed om den private støtte, herunder vælgerne mulighed for at kunne gøre sig bekendt med, hvordan det parti m.v., de overvejer at stemme på, tilvejebringer sine økonomiske midler. På den anden side må der efter ministeriets opfattelse lægges vægt på hensynet til beskyttelsen af partiernes interne anliggender, herunder deres økonomiske forhold, og beskyttelsen af privates politiske og økonomiske forhold. Derudover vil åbenhed om tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder kunne bevirke, at nogle private tilskudsydere enten vil sænke eller afholde sig fra at yde tilskud til politiske partier. Efter en samlet afvejning finder ministeriet, at hensynene for at undlade at indføre offentlighed om tilskuddenes størrelse fra den enkelte tilskudsyder vejer tungere. Der indføres således ikke med lovforslaget pligt til at offentliggøre størrelsen af de modtagne tilskud.

Endelig har Økonomi- og Indenrigsministeriet overvejet, om der bør indføres yderligere identifikationskrav vedrørende tilskudsyderen, hvor tilskudsyderen er en forening eller sammenslutning m.v., der anvender mere end 50 pct. af sin årlige indtægt til at yde støtte til politiske partier. Et sådant yderligere identifikationskrav kunne bestå i indførelsen af en ordning, hvorefter tilskudsmodtagerne (partierne og enkeltkandidater) i visse tilfælde ved modtagelse af tilskud fra foreninger, sammenslutninger m.v. skal have oplysninger om, hvem der i form af kontingent, donationer m.v. har indbetalt mere end beløbsgrænsen i partiregnskabsloven til foreningen, sammenslutningen m.v., og som dermed kan anses for den egentlige tilskudsyder. Et sådant yderligere identifikationskrav vil være med til at sikre yderligere åbenhed, da muligheden for at skjule tilskud til et politisk parti – ved at yde tilskuddet via en forening – mindskes. På den anden side må der efter ministeriets opfattelse lægges vægt på hensynet til beskyttelsen af foreningernes interne anliggender, herunder deres økonomiske forhold, og beskyttelsen af privates politiske og økonomiske dispositioner. En indførelse af en sådan ordning må endvidere antages at ville indebære et vist merarbejde for de partier m.v., der modtager tilskud fra foreninger eller sammenslutninger m.v. Efter en samlet afvejning finder ministeriet, at hensynene for at undlade at indføre yderligere identifikationskrav vedrørende tilskudsy-

deren vejer tungere. Der indføres således ikke med lovforslaget yderligere identifikationskrav vedrørende tilskudsyderen.

3.1.4. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det på denne baggrund – og i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet – for samtlige niveauer i partierne, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, og enkeltkandidater at indføre offentlighed om navn og adresse på private tilskudsydere, der har ydet tilskud over beløbsgrænsen (20.000 kr.). Ved indførelsen af åbenhed for alle niveauer i partierne og partiernes enkeltkandidater fjernes muligheden for at kanalisere tilskud til de dele af partiet, herunder enkeltkandidater, der ikke tidligere har været omfattet af en indberetnings- og/eller offentliggørelsespligt.

Det foreslås således med lovforslaget, at indberetningspligten for private tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til regionale og kommunale kandidatlistes opretholdes, men kombineres med en offentliggørelsesordning. Tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr., der ydes til en regional eller kommunal kandidatliste, skal således også fremover indberettes til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen som betingelse for, at regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen udbetaler partistøtte på grundlag af kandidatlistens stemmetal ved valget til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen. Som noget nyt foreslås det, at regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen skal offentliggøre erklæringerne herom fra regionale henholdsvis kommunale kandidatlistes på regionens henholdsvis kommunalbestyrelsens hjemmeside. Herved sikres en samlet offentliggørelse af private tilskud til alle regionale og kommunale kandidatlistes. Der skabes således for så vidt angår de private tilskud samme grad af åbenhed, som efter gældende regler finder anvendelse ved private tilskud til partiernes landsorganisationer.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår § 10 b, stk. 7, og § 2, nr. 8, for så vidt angår § 11 d, stk. 6.

Med lovforslaget foreslås det derudover, at tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til partiernes henholdsvis kandidatlisternes enkeltkandidater som noget nyt vil blive omfattet af den foreslåede indberetnings- og offentliggørelsespligt for regionale og kommunale kandidatlistes. Det foreslås på denne baggrund, at ved tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidater, der er opstillet for partiet til regionsrådsvalg, skal navn og adresse på tilskudsyder samt navn på tilskudsmodtager (kandidaten) indberettes til regionsrådet, og ved tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, skal navn og adresse på tilskudsyder samt navn på tilskudsmodtager (kandidaten) indberettes til kommunalbestyrelsen. For så vidt angår kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg, hvilket sker i en eller flere opstillingskredse i en storkreds, foreslås det, at indberetningspligten håndteres af den kandidatliste, der stil-

ler op til valget af regionsråd for den region, storkredsen ligger i. Da opstillingskredsene ikke er helt sammenfaldende med kommuneinddelingen, og da en opstillingskreds godt kan bestå af flere kommuner, vil indberetningspligten for folketingskandidater ikke kunne håndteres af en kommunal kandidatliste. Endvidere forekommer det ikke hensigtsmæssigt, at indberetningspligten håndteres af partiernes landsorganisation, eftersom private tilskud til partiernes kredsorganisationer i de enkelte opstillingskredse efter gældende ret allerede er omfattet af den indberetningsforpligtelse, der gælder for regionale kandidatlistes, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2, og da en indberetningspligt til partiernes landsorganisationer af private tilskud til folketingskandidater ville udvide partiernes regnskabspligt. Det foreslås på denne baggrund, at ved tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg, skal navn og adresse på tilskudsyder samt navn på tilskudsmodtager (kandidaten) indberettes af den regionale kandidatliste til regionsrådet. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen offentliggør de erklæringer, der er modtaget, og som indeholder ovennævnte oplysninger, på regionens henholdsvis kommunens hjemmeside.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår § 10 b, stk. 3-6, og § 2, nr. 8, for så vidt angår § 11 d, stk. 3-5.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidater, der er opstillet uden for partierne til valg til Folketinget, som noget nyt som betingelse for udbetaling af offentlig partistøtte efter partistøttelovens § 2 vil blive omfattet af en indberetnings- og offentliggørelsespligt. Det foreslås som noget nyt således, at tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr., der ydes til en kandidat uden for partierne, fremover skal indberettes til Økonomi- og Indenrigsministeriet som betingelse for, at ministeriet udbetaler partistøtte på grundlag af kandidatens stemmetal ved valg til Folketinget. Det foreslås i forlængelse heraf, at Økonomi- og Indenrigsministeriet skal offentliggøre erklæringen herom fra kandidaterne uden for partierne på ministeriets hjemmeside.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4.

Det foreslås endvidere at ændre definitionen af, hvilke dele af partiet der er omfattet af regionale kandidatlistes indberetningspligt som betingelse for modtagelse af partistøtte på baggrund af deltagelse i regionsrådsvalg. Efter gældende ret omfatter indberetningspligten – hvor tilskudsmodtageren er den regionale organisation for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg pr. 1. august i det seneste regionale valgår – partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2. Efter gældende ret omfatter regionale kandidatlistes indberetningspligt for private tilskud over 20.000 kr. således også private tilskud til partiernes kredsorganisationer til brug for folketingsvalg, jf. afsnit 3.1.1.2. Definitionen heraf foreslås med lovforslaget ændret til at omfatte partiets øvrige organisationer, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region, bortset fra partiets kommuneorganisationer

og eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommuner, der som hidtil vil være omfattet af kommunale kandidatlisters indberetningspligt for private tilskud over 20.000 kr., jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 2. Der er tale om en præcisering i overensstemmelse med, hvad der følger af gældende ret. Alle kredsorganisationer, der opstiller kandidater til folketingsvalg, vil således fortsat være omfattet af de regionale kandidatlisters indberetningspligt. Herved sikres, at den foreslåede indberetningspligt kombineret med en offentliggørelsesordning omfatter alle niveauer i partierne.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 6.

For så vidt angår indberetningspligten for indberetningspligtige private tilskud til enkeltkandidater, foreslås det som nævnt, at indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet, og at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen. Det foreslås herudover, at partiernes landsorganisations regnskaber skal indeholde oplysning om, hvilke andre organer indberetningspligtige tilskud til partiets enkeltkandidater skal indberettes til. Det foreslås således, at regnskabet som en serviceoplysning indeholder oplysning om, at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet, og at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen. Ved denne oplysning indestår partiets landsorganisation ikke for, at oplysninger om private tilskud til partiets kandidater bliver indberettet som fastsat i partistøtteloven. Der er alene tale om, at det i regnskabet skal fremgå, hvor man kan finde oplysning om de eventuelle private tilskud, der er modtaget af kandidater, der har været opstillet for partiet til henholdsvis folketingsvalg, regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4.

3.2. Begrænsninger i adgangen til at modtage anonyme tilskud

3.2.1. Gældende ret

Politiske partier kan efter de gældende regler modtage anonyme tilskud. Partierne skal dog i deres regnskaber oplyse den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud samt oplyse om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 2. pkt. Pligten til at anføre tilskudsyderens navn gælder alene i tilfælde, hvor den pågældendes identitet faktisk er angivet over for det modtagende parti, eller hvor partiet på anden måde er bekendt hermed. Er det åbenbart, at et tilskud er ydet under pseudonym, og er det pågældende parti ikke på anden måde bekendt med den reelle tilskudsydners identitet, skal tilskuddet anses for at være ydet anonymt.

Det følger af partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter partiregnskabslovens § 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter bestemmelsen straffes således bl.a. urigtige eller mangelfulde oplysninger i regnskabet vedrørende anonyme tilskud, der overstiger 20.000 kr. Bestemmelsen omfatter både forsætlige og uagtsomme forhold, jf. straffelovens § 19.

Det følger af partiregnskabslovens § 6 a, stk. 3, at partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Bestemmelsen i § 6 a, stk. 3, sammenholdt med § 6 a, stk. 1, indebærer bl.a. et strafansvar for den juridiske person (det parti), der i sit regnskab har afgivet urigtige eller mangelfulde oplysninger vedrørende anonyme tilskud, der overstiger 20.000 kr.

Som ligeledes anført ovenfor i afsnit 3.1.1.2 følger det af partistøtteloven, at udbetaling af regional og kommunal partistøtte er betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1.-3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1.-3. pkt.

Erklæringen skal være indsendt inden udgangen af det kalenderår, hvor tilskud ønskes udbetalt, og skal underskrives af den, der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud efter partistøtteloven, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., og § 11 d, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt. Indsendelse af en sådan erklæring er en ufravigelig betingelse for, at tilskud kan udbetales.

Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti eller kommuneorganisationen for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg pr. 1. august i det seneste regionale eller kommunale valgår, skal ovennævnte oplysninger tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region eller lokale partiorganisationer i vedkommende kommune, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2, jf. § 8, stk. 3. 3. pkt., og § 11 d, stk. 2, jf. § 11, stk. 2, 3. pkt.

Det fremgår af forarbejderne, jf. Folketingstidende 1994-95, lovforslag nr. L 244, tillæg A, side 3598, at indberetningspligten omfatter partiernes amts-, kreds-, kommune- og lokalorganisationer. Der sondres ikke i loven mellem tilskud, der er øremærket til bestemte formål, f.eks. folketingsvalgkampe eller kommunale valgkampe, og andre tilskud. Pligten påhviler således organisationerne uafhængigt af dette.

Det følger af partistøttelovens § 14 a, stk. 2, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter partistøttelo-

vens § 10 b eller § 11 d, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter bestemmelsen straffes således bl.a. urigtige eller mangelfulde erklæringer vedrørende anonyme tilskud ydet på regionalt eller kommunalt niveau, der overstiger 20.000 kr. Bestemmelsen omfatter både forsætlige og uagtsomme forhold, jf. straffelovens § 19.

Det følger af partistøttelovens § 14 a, stk. 3, at partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Bestemmelsen i § 14 a, stk. 3, sammenholdt med § 14 a, stk. 2, indebærer bl.a. et strafansvar for den juridiske person (den kandidatliste), der i forbindelse med sin ansøgning om partistøtte har afgivet en urigtig eller mangelfuld erklæring vedrørende anonyme tilskud, der overstiger 20.000 kr.

3.2.2. Partistøtteudvalgets overvejelser

Partistøtteudvalget har i betænkning nr. 1550/2015 overvejet fordele og ulemper ved at indføre et forbud mod, at partierne, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, og deres kandidater kan modtage anonyme tilskud.

Et sådant forbud kendes fra EU-lovgivningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, EURATOM) Nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde, hvor europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde ikke må modtage anonyme tilskud. Hvis et parti eller en fond modtager et anonymt tilskud, skal tilskuddet inden 30 dage overføres til Europa-Parlamentet. Beløbet indgår herefter som en almindelig indtægt i Europa-Parlamentets budgetsektion. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 260.

Et forbud mod at modtage anonyme tilskud er ligeledes indført i Norge, mens Nederlandene, Storbritannien og Tyskland har indført forbud mod anonyme tilskud over en vis størrelse. I Sverige er der forbud mod anonyme tilskud til partier og kandidater, hvis partiet ønsker at modtage offentlig partistøtte. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 260 f.

Partistøtteudvalget anfører, at politiske partier i praksis er oprettet som foreninger i Danmark, og at der derfor kan argumenteres for, at politiske partier bør behandles som andre foreninger. Der gælder ikke Partistøtteudvalget bekendt i andre sammenhænge forbud mod at yde anonyme tilskud til private foreninger og organisationer, hvilket efter Partistøtteudvalgets opfattelse taler imod at indføre et forbud mod at yde anonyme tilskud til politiske partier. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 261.

Det taler efter Partistøtteudvalgets opfattelse endvidere imod et forbud mod anonyme tilskud, at et totalt forbud mod anonyme tilskud ville harmonere dårligt med den øvrige lovgivning, der i vidt omfang beskytter borgernes ret til anonymi-

tet i politiske forhold. Det er således bestemt i grundlovens § 31, stk. 1, at valgene til Folketinget skal være hemmelige. Endvidere har hensynet til beskyttelse af borgernes ret til anonymitet i politiske forhold ført til den gældende beskyttelse i partiregnskabsloven, hvorefter partier ikke skal offentliggøre oplysninger om medlemmer og private personer m.v., der yder tilskud på under 20.000 kr. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 261 f.

Partistøtteudvalget anfører endvidere, at muligheden for at modtage anonyme tilskud ikke i væsentlig grad svækker offentlighedslovens formål, som er at give interesserede mulighed for at danne sig et overblik over partiernes eventuelle økonomiske tilknytningsforhold. Det skyldes, at der i sagens natur ikke foreligger et tilknytningsforhold ved anonyme tilskudsydere. Dermed er de interesser, som eventuelt måtte være knyttet til pengene, ikke kendt for partiet. Der er Partistøtteudvalget bekendt desuden ikke problemer med anonyme tilskud i dag. En gennemgang af de politiske partiers landsorganisationers regnskaber de senere år viser således, at kun få partier har modtaget anonyme tilskud, samt at der er tale om relativt beskedne beløb. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 262.

Samlet finder Partistøtteudvalget således ikke – i lyset af den nuværende situation, hvor partierne kun i meget begrænset omfang modtager anonyme tilskud – at der er tilstrækkeligt tungtvejende argumenter for at gennemføre en så principiel ændring af de gældende regler, som et forbud mod anonyme tilskud ville være. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 262.

Partistøtteudvalget bemærker dog, at nogle af Partistøtteudvalgets øvrige anbefalinger muligvis vil kunne ændre incitamentsstrukturen for at give private tilskud til partierne, således at der måske vil ske en stigning i anvendelsen af anonyme tilskud. Det ovenfor anførte argument om, at der ikke foreligger et tilknytningsforhold ved anonyme tilskudsydere, må fortsat gælde, men Partistøtteudvalget bemærker samtidig, at en stigning i anvendelsen af anonyme tilskud vil kunne påvirke partiernes og det politiske systems legitimitet. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 262.

Partistøtteudvalget har ligeledes overvejet, om der i dansk ret bør indføres en ordning som den, der findes i Nederlandene, Storbritannien og Tyskland, hvorefter de politiske partier kan modtage anonyme tilskud, men kun under en vis størrelse. Indførelsen af et sådant delvist forbud mod anonyme tilskud vil efter Partistøtteudvalgets opfattelse dog forudsætte, at der indføres effektive tilbagebetalingsregler, således at politiske partier, der modtager store anonyme tilskud, bliver forpligtet til at tilbagebetale beløbet. Dette kan f.eks. ske ved at indføre et krav om, at store anonyme tilskud skal indbetales til statskassen. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 263.

Det er imidlertid Partistøtteudvalgets opfattelse, at ovenstående argumenter mod indførelsen af et totalt forbud mod anonyme tilskud ligeledes i væsentligt omfang gør sig gæl-

dende i forhold til et delvist forbud mod anonyme tilskud. Partistøtteudvalget bemærker endvidere, at et delvist forbud mod anonyme tilskud vil være forholdsvist nemt for private personer m.v. at omgå, idet de blot under anonymitet kan give en række mindre donationer, hvorefter beløbene ikke omfattes af loven. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.2.3, side 263.

Efter betænkningens offentliggørelse har Partistøtteudvalgets medlemmer i en fælles kronik, bragt i Berlingske den 25. marts 2015, imidlertid givet udtryk for, at et forbud mod anonyme tilskud skal indgå i de politiske drøftelser om ændringer af det eksisterende system for partistøtte. Den ændrede anbefaling begrundes i kronikken med mediernes efterfølgende afdækning af omfanget af anonyme tilskud på lokalt niveau, herunder af sager, hvor tilskud har været angivet som anonyme, men hvor partiet har kendt tilskudsydernes identitet.

3.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Siden 1995 har skiftende justitsministre argumenteret imod at indføre et helt eller delvist forbud mod, at politiske partier modtager anonyme tilskud. Det er i den forbindelse blevet anført, at et sådant forbud vil give anledning til principielle betænkeligheder, bl.a. fordi der ikke i andre sammenhænge gælder forbud mod at yde anonyme tilskud til private foreninger og organisationer. Det er endvidere blevet gjort gældende, at et forbud mod anonyme tilskud vil harmonere dårligt med den øvrige lovgivning, der i vidt omfang beskytter borgernes ret til anonymitet i politiske forhold, herunder grundlovens § 31, stk. 1, hvorefter valg til Folketinget er hemmelige.

Der er herudover også blevet peget på, at adgangen til efter de gældende regler at modtage anonyme tilskud næppe på nogen væsentlig måde svækker ordningens formål, som er at give interesserede mulighed for at danne sig et overblik over partiernes eventuelle økonomiske tilknytningsforhold. Dette skyldes, at der netop ikke kan siges at foreligge sådanne tilknytningsforhold i relation til tilskudsydere, hvis identitet det pågældende parti ikke har kendskab til.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse taler de anførte argumenter fortsat med en vis vægt imod at indføre et forbud mod anonyme tilskud til politiske partier. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder dog samtidig, at der siden 1995 er sket en udvikling, som i dag gør, at det alligevel bør overvejes at indføre begrænsninger for politiske partier i adgangen til at modtage anonyme tilskud.

Som anført under afsnit 3.2.2 ovenfor er det via medierne således kommet frem, at forekomsten af anonyme tilskud på lokalt og decentralt niveau har et helt andet omfang, end hvad der hidtil har været antaget. Dette kan som anført af Partistøtteudvalget påvirke partiernes og det politiske systems legitimitet.

Det er samtidig også kommet frem, at der på lokalt og decentralt niveau har været flere sager, hvor tilskudsyder og tilskudsmodtager har aftalt, at et tilskud skal angives som anonymt i de erklæringer, der skal afgives efter partistøttelovens §§ 10 b og 11 d. Økonomi- og Indenrigsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at selv om sådanne aftaler klart er i strid med de allerede gældende regler, så kan de i praksis være svære at bevise. Et helt eller delvist forbud mod anonyme tilskud til politiske partier vil efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kunne forebygge, at aftalerne forekommer.

Partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 viser desuden, at der i flere af de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, er begrænsninger i adgangen til at modtage anonyme tilskud. Det fremgår således af betænkningen, side 260 f., at et forbud mod at modtage anonyme tilskud er indført i Norge, mens Nederlandene, Storbritannien og Tyskland har indført forbud mod anonyme tilskud over en vis størrelse. I Sverige er der forbud mod anonyme tilskud til partier og kandidater, hvis partiet ønsker at modtage offentlig partistøtte.

Herudover har GRECO anbefalet, jf. afsnit 2.1 ovenfor, at der indføres et forbud mod, at politiske partier modtager anonyme tilskud. En indførelse af et helt eller delvist forbud for politiske partier mod at modtage anonyme tilskud vil derfor indebære, at Danmark efterlever én af GRECO's ni anbefalinger.

Samlet set finder Økonomi- og Indenrigsministeriet på denne baggrund, at der i dag er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at begrænse politiske partiers adgang til at modtage anonyme tilskud. Som følge af de principielle betænkeligheder, der som nævnt fortsat er relevante, bør begrænsningerne i adgangen til at modtage anonyme tilskud efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse dog ikke gå videre, end hvad der er strengt nødvendigt. Økonomi- og Indenrigsministeriet bemærker i den forbindelse, at flere af de lande, Danmark normalt sammenligner sig med, netop også har begrænset forbuddet til kun at gælde for tilskud over en vis størrelse. Det gælder således Nederlandene, Storbritannien og Tyskland, jf. afsnit 3.2.2 ovenfor.

En sådan begrænsning af forbuddet vil desuden også være i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, jf. afsnit 1.3 ovenfor. Det følger således af denne aftale, at der skal indføres et forbud mod at modtage anonyme tilskud, der overstiger beløbsgrænsen (20.000 kr.). Modtages sådanne tilskud, skal de – hvis tilskudsyder kan identificeres – efter aftalen tilbageføres til tilskudsyder eller alternativt overføres til statskassen (en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet).

Økonomi- og Indenrigsministeriet anerkender, at et delvist forbud mod anonyme tilskud som anført af Partistøtteudvalget, jf. afsnit 3.2.2 ovenfor, vil give visse muligheder for omgåelse, idet tilskudsyder under anonymitet vil kunne vælge i stedet at give en række mindre donationer. Denne risiko

kan efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse dog ikke i sig selv begrunde et totalt forbud mod anonyme tilskud. Det vil dog kunne blive nødvendigt at revurdere dette, hvis det efterfølgende viser sig, at partierne fremover pludselig modtager et stort antal tilskud under beløbsgrænsen på 20.000 kr., som angives at være anonyme.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at grænsen på 20.000 kr. må anses for passende, bl.a. fordi det efter partiregnskabsloven og partistøtteloven kun er ved beløb over 20.000 kr., at navn og adresse på tilskudsyder skal angives. Der vurderes på den baggrund ikke at være det store behov for at forbyde anonyme tilskud under dette beløb. Ved beløb under 20.000 kr. vil en tilskudsyder således normalt ikke have incitament til at yde tilskuddet anonymt med henblik på at undgå offentlighed om, at vedkommende har støttet et politisk parti.

Det foreslås på denne baggrund at indføre forbud mod, at politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, modtager anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr.

3.2.4. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det på denne baggrund – og i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet – at indføre forbud mod, at politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, modtager anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr.

Politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, må således ikke fra en tilskudsyder modtage anonyme tilskud på over 20.000 kr. Forbuddet er gældende uanset, om partiet eller kandidatlisten er berettiget til offentlig partistøtte, og uanset, om partiet eller kandidatlisten har ansøgt om at få udbetalt offentlig partistøtte.

Grænsen på 20.000 kr. må efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse anses for passende, bl.a. fordi det efter partiregnskabsloven og partistøtteloven kun er ved beløb over 20.000 kr., at navn og adresse på tilskudsyder skal angives. Der vurderes på den baggrund ikke at være det store behov for at forbyde anonyme tilskud under dette beløb. Ved beløb under 20.000 kr. vil en tilskudsyder således normalt ikke have incitament til at yde tilskuddet anonymt med henblik på at undgå offentlighed om, at vedkommende har støttet et politisk parti.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, for så vidt angår § 2 a, stk. 1.

Modtager et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, alligevel anonyme tilskud på over 20.000 kr., foreslås det, at partiet inden 30 dage fra modtagelsen skal returnere hele tilskuddet til tilskudsyder. Hvis det ikke er muligt at returnere tilskuddet til tilskudsyder, skal tilskuddet

overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, for så vidt angår § 2 a, stk. 2.

Overførelsen af beløbet til Økonomi- og Indenrigsministeriet vil ske med henblik på, at ministeriet i første omgang beholder beløbet på en særskilt konto. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det således mest rimeligt, hvis tilskudsyderen i en kortere afgrænset periode får mulighed for at kræve tilskuddet tilbagebetalt. Det foreslås derfor, at en tilskudsyder, hvis tilskud er overført til Økonomi- og Indenrigsministeriet, kan kræve tilskuddet tilbagebetalt fra Økonomi- og Indenrigsministeriet indtil seks måneder efter, at tilskuddet er overført til ministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, for så vidt angår § 2 a, stk. 3.

Det må efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse umiddelbart antages, at det i praksis kun sjældent vil forekomme, at et tilskud ikke er krævet tilbagebetalt inden for den foreslåede frist på seks måneder. I det omfang det måtte forekomme, vil tilskuddet tilfalde statskassen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, for så vidt angår § 2 a, stk. 4.

Forbuddet mod at modtage anonyme tilskud på over 20.000 kr. foreslås at gælde for alle niveauer i partiet, herunder kommunale og regionale kandidatlistes. De hensyn, der er bærende for at indføre forbuddet mod at modtage de nævnte anonyme tilskud over beløbsgrænsen – at forebygge, at der på lokalt og decentralt niveau indgås aftaler mellem tilskudsyder og tilskudsmodtager om, at et tilskud skal angives som anonymt – gør sig netop gældende på regionale og lokale niveauer.

Det er endvidere efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse vigtigt at sikre, at offentligheden får kendskab til partiets håndtering af de foreslåede regler for håndtering af anonyme tilskud, partiet modtager. Det bemærkes, at partier, der har været opstillet til folketingsvalg, er forpligtede til at aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Denne forpligtelse udspringer alene af, at partiet har været opstillet til folketingsvalg, og det er således uden betydning, om partiet er berettiget til at modtage offentlig partistøtte, og om partiet har ansøgt om offentlig partistøtte. Det foreslås på denne baggrund, at partiernes landsorganisationers regnskaber fremover vil skulle indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet. Efter ministeriets opfattelse må en oplysning i et partiregnskab om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud naturligt suppleres med oplysninger om, hvorledes partiet har forholdt sig med de modtagne anonyme tilskud, herunder i hvilket omfang partiet i overensstemmelse med de nu foreslåede regler har

returneret tilskuddet til tilskudsyder eller har overført tilskuddet til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

Ligeledes foreslås det, at erklæringer om anonyme tilskud fra regionale og kommunale kandidatlisters fremover vil skulle indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5.

Det bemærkes, at indberetningspligten for regionale og kommunale kandidatlisters vedrørende anonyme tilskud relaterer sig til kandidatlistens ansøgning om offentlig partistøtte efter partistøttelovens §§ 3 og 4. En regional eller kommunal kandidatliste, der ikke er berettiget til at modtage offentlig partistøtte eller ikke ønsker at modtage offentlig partistøtte, er således ikke forpligtet til at indsende erklæringen om anonyme tilskud til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen.

Forbuddet mod anonyme tilskud over beløbsgrænsen gælder imidlertid for alle partier og regionale og kommunale kandidatlisters. For at sikre, at der også vil være åbenhed om eventuelle anonyme tilskud over beløbsgrænsen, der ydes til kandidatlisters, der ikke er berettiget til eller ikke ønsker at få udbetalt offentlig partistøtte efter partistøttelovens §§ 3 og 4, foreslås det, at disse kandidatlisters fremover skal indsende en erklæring om anonyme tilskud til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen. Erklæringen skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Indberetningspligten gælder alene for det kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et eller flere anonyme tilskud på over 20.000 kr., og erklæringen skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår, hvor et anonymt tilskud er modtaget.

Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen offentliggør erklæringen på deres respektive hjemmesider.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, for så vidt angår § 2 b, stk. 1 og 2.

Derudover foreslås det, at erklæringerne fra regionale henholdsvis kommunale kandidatlisters skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren (kandidatlisten) til regionsrådsvalg henholdsvis kommunalbestyrelsesvalg. Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der er opstillingsberettiget til

folketingsvalg, skal erklæringen ligeledes omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til folketingsvalg. De nævnte erklæringer foreslås offentliggjort, jf. afsnit 3.1.4, og det sikres på denne måde, at offentligheden får kendskab til eventuelle anonyme tilskud samt håndteringen heraf for såvel regionale og kommunale kandidatlisters som partiernes enkeltkandidater.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår § 10 b, stk. 3-6, og § 2, nr. 8, for så vidt angår § 11 d, stk. 3-5.

Det foreslås endvidere, at udbetaling af offentlig partistøtte til kandidater, der er opstillet uden for partierne til valg til Folketinget, fremover gøres betinget af, at kandidaten uden for partierne har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren, der bl.a. skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4.

Endelig foreslås det, at overtrædelse af pligten til at returnere anonyme tilskud over 20.000 kr. til tilskudsyder eller alternativt til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Baggrunden herfor er, at Økonomi- og Indenrigsministeriet har fundet det hensigtsmæssigt at have den samme strafferamme for overtrædelse heraf som ved afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger vedrørende anonyme tilskud efter gældende ret. Afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger om anonyme tilskud i partiernes landsorganisationers regnskaber henholdsvis erklæringer fra regionale og kommunale kandidatlisters straffes således fortsat med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Ligeledes foreslås det, at afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger om anonyme tilskud i erklæringer fra regionale og kommunale kandidatlisters efter de foreslåede bestemmelser i partiregnskabslovens § 2 b, stk. 1 og 2, henholdsvis erklæringer fra kandidater uden for partierne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7, og § 2, nr. 10.

3.3. Regulering af beløbsgrænser

3.3.1. Gældende ret

Det følger af partiregnskabslovens § 3, stk. 1, at partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Har et parti i regnskabsåret fra samme private tilskudsyder modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal tilskudsyderens navn og adresse fremgå af regnskabet, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt. Regnskabet skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 2. pkt. Der henvises i øvrigt til

afsnit 3.1.1.1. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partiregnskabsloven er fast, og der sker således ikke i dag en løbende regulering af denne.

Efter partistøtteleven er udbetaling af regional og kommunal partistøtte betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partistøttelevens § 10 b, stk. 1, 1.-3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1.-3. pkt. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partistøtteleven er fast, og der sker således ikke i dag en løbende regulering af denne.

Erklæringen skal være indsendt inden udgangen af det kalenderår, hvor tilskud ønskes udbetalt, og skal underskrives af den, der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud efter partistøtteleven, jf. partistøttelevens § 10 b, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., og § 11 d, stk. 1, 4. og 5. pkt., jf. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt. Indsendelse af en sådan erklæring er en ufravigelig betingelse for, at tilskud kan udbetales.

Er tilskudsmodtageren den regionale organisation eller kommuneorganisationen for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg pr. 1. august i det seneste regionale eller kommunale valgår, skal ovennævnte oplysninger tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region eller lokale partiorganisationer i vedkommende kommune, jf. partistøttelevens § 10 b, stk. 2, jf. § 8, stk. 2, 3. pkt., og § 11 d, stk. 2, jf. § 11, stk. 2, 3. pkt.

3.3.2. Partistøtteudvalgets overvejelser

Partistøtteudvalget anfører i betænkning nr. 1550/2015, at private personer m.v. ud fra et hensyn til fortrolighed om borgernes politiske tilhørsforhold også fremadrettet bør have mulighed for under diskretion at kunne yde et navngivent tilskud under en vis grænse. Partistøtteudvalget anbefaler derfor, at den gældende retstilstand med en beløbsgrænse videreføres. Der henvises til betænkningen, afsnit 2.3.2, side 28, og afsnit 8.3.1.3, side 269.

Det kan efter Partistøtteudvalgets opfattelse dog overvejes, om beløbsgrænsen fortsat bør være 20.000 kr. Partistøtteudvalget anfører i den forbindelse, at en gennemgang af reglerne om offentliggørelse af private tilskud i andre sammenlignelige lande viser, at de danske regler ligger nogenlunde på linje med reglerne i de fleste andre lande. Partierne i Nederlandene skal således f.eks. offentliggøre beløb på over 4.500 € (ca. 33.750 kr.), mens partierne i Sverige skal offentliggøre beløb på over 22.000 SEK (ca. 18.000 kr.). I Storbritannien offentliggør partierne tilskud på over 7.500 £ (ca. 70.000 kr.), og hvis samme tilskudsyder giver flere do-

nationer i løbet af et år, offentliggøres efterfølgende donationer over 1.500 £ (ca. 14.000 kr.). I Norge afhænger beløbsgrænsen af, om der er tale om et tilskud på statsligt, regionalt eller kommunalt niveau. Ved tilskud på statsligt niveau offentliggøres tilskud over 35.000 NOK (ca. 31.000 kr.), mens beløbsgrænsen udgør henholdsvis 23.000 NOK (ca. 21.000 kr.) og 12.000 NOK (ca. 11.000 kr.) på regionalt og kommunalt niveau. I Frankrig er der derimod indført et forbud mod at offentliggøre, hvem der har ydet tilskud til politiske partier. Det bemærkes, at de ovenfor anførte omregninger af beløbsgrænserne, der er anført i parentes, er foretaget på baggrund af valutakursen på tidspunktet for afgivelsen af betænkningen i marts 2015. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 269 f.

Partistøtteudvalget anfører endvidere, at den almindelige prisudvikling umiddelbart vil kunne tale imod, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. sænkes. Imod en nedsættelse af beløbsgrænsen kan efter Partistøtteudvalgets opfattelse endvidere tale, at indførelse af øget åbenhed om, hvem der yder tilskud til de politiske partier, eventuelt vil kunne afholde nogle private personer m.v. fra at yde tilskud til partierne. Øget åbenhed vil derfor kunne føre til et fald i den private støtte til partierne. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 270 f.

På den anden side finder Partistøtteudvalget, at hensynet til åbenhed om, hvordan partierne finansieres – særligt i lyset af den debat, der har været om spørgsmålet – bør veje tungere. Vælgerne skal efter Partistøtteudvalgets opfattelse således kunne danne sig et reelt indtryk af, hvad partierne repræsenterer, herunder et indtryk af hvilke konsekvenser partiernes eventuelle afhængighedsforhold af særinteresser måtte kunne have for partiernes udtrykte og reelt førte politik. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 271.

Selv om der ikke Partistøtteudvalget bekendt foreligger dokumentation for, at partierne eller enkeltkandidater lader sig påvirke af økonomiske tilskud, er der efter Partistøtteudvalgets opfattelse en risiko for, at vælgernes tillid til politikerne svækkes, hvis det fremstår, som om tilskud fra private personer m.v. har indflydelse på den politik, der bliver ført. I det lys vil en nedsættelse af beløbsgrænsen efter Partistøtteudvalgets opfattelse kunne øge partiernes legitimitet i forhold til vælgerne og skabe øget gennemsigtighed. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 271.

Partistøtteudvalget anfører endvidere, at en sænkelse af beløbsgrænsen vil kunne opleves som en øget registrering af det politiske tilhørsforhold hos private personer m.v., idet det må forventes, at der vil være flere private personer m.v., hvis identitet skal offentliggøres, såfremt beløbsgrænsen sænkes. Partistøtteudvalget bemærker samtidig, at selv om der dog alene vil være tale om en udvidelse af den eksisterende ordning, bør en sådan udvidelse ske ud fra en afvejning af hensynet til åbenhed og gennemsigtighed på den ene side og hensynet til borgernes mulighed for at kunne hemmeligholde deres politiske tilhørsforhold på den anden side. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 272.

Sammenfattende er det Partistøtteudvalgets opfattelse, at en afvejning af hensynet til åbenhed om de politiske partiers finansiering over for de modsatrettede hensyn, der er beskrevet ovenfor, kan tale for, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. nedsættes til f.eks. 10.000 kr. Det bemærkes i den forbindelse, at en beløbsgrænse på 10.000 kr. ligger væsentligt over et almindeligt medlemskontingent. Medlemskontingenter og øvrige mindre tilskud fra partiernes medlemmer og støtter vil således ikke blive påvirket af, at beløbsgrænsen nedsættes. Den endelige vurdering og fastsættelse af beløbsgrænsen beror imidlertid efter Partistøtteudvalgets opfattelse på en politisk stillingtagen. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 272.

Partistøtteudvalget har endvidere overvejet, om der er behov for at differentiere beløbsgrænsen i forhold til, om der er tale om tilskud til partiernes landsorganisationer, til regionale eller kommunale afdelinger eller til den enkelte kandidat. Et sådant regelsæt kendes i Norge, hvor tilskud på statsligt niveau skal offentliggøres, hvis tilskuddet overstiger 35.000 NOK, mens beløbsgrænsen er henholdsvis 23.000 NOK og 12.000 NOK på regionalt og kommunalt niveau. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.4, side 272.

Partistøtteudvalget anfører i den forbindelse, at kandidater og lokale vælgerafdelinger har et markant lavere budget end partiernes landsorganisationer, hvorfor der kan argumenteres for, at private tilskud vil kunne have større betydning for en lokal organisation eller en kandidat end for partiets landsorganisation. Dette taler efter Partistøtteudvalgets opfattelse derfor umiddelbart for at indføre en lavere beløbsgrænse for private tilskud på regionalt og kommunalt niveau og i forhold til de enkelte kandidater. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.4, side 273.

En differentieret beløbsgrænse vil efter Partistøtteudvalgets opfattelse kunne medvirke til at mindske risikoen for skjult interessepåvirkning, da antallet af tilskudsydere, hvis identitet vil skulle offentliggøres, alt andet lige vil forøges, hvorved en større andel af de private tilskud vil kunne henføres til bestemte personer, virksomheder m.v. På den anden side vil en differentieret beløbsgrænse efter Partistøtteudvalgets opfattelse medføre, at tilskudsydere i højere grad får mulighed for at spekulere i, på hvilket niveau af partiet et tilskud skal ydes, hvis tilskudsyderen vil undgå at skulle have sin identitet offentliggjort. Dette argument kan ifølge Partistøtteudvalget dog imødegås ved at indføre en indberetningspligt eller regnskabspligt for alle niveauer af partierne og enkeltkandidater. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.4, side 273.

Sammenfattende finder Partistøtteudvalget, at det i sidste ende må bero på en politisk stillingtagen, hvorvidt der bør indføres differentierede beløbsgrænser. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.3.1.4, side 273.

3.3.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Efter partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., skal identiteten på en tilskudsyder fremgå af partiregnskabet, hvis den pågældende samlet i løbet af et år har ydet tilskud, der overstiger 20.000 kr. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. er fastlagt ud fra den betragtning, at der kun ved beløb over en vis størrelse kan være en reel interesse i at kende giverens identitet, jf. Folketingstidende 1994-95, lovforslag nr. L 243, tillæg A, side 3591.

Beløbsgrænsen i partiregnskabsloven blev oprindeligt indsat i 1995, jf. lov nr. 394 af 14. juni 1995 om ændring af lov om private tilskud til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber (Åbne partiregnskaber m.v.), og har ikke været reguleret siden. Som følge af den almindelige prisudvikling betyder det, at beløbsgrænsen i dag kan siges reelt at være markant lavere sammenlignet med i 1995, selv om grænsen nominelt er den samme.

Efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. og 2. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt., skal identiteten på en tilskudsyder fremgå af en erklæring fra en regional henholdsvis kommunal kandidatliste, hvis den pågældende samlet i løbet af et år har ydet tilskud, der overstiger 20.000 kr.

Beløbsgrænsen i partistøtteloven blev ligeledes oprindeligt indsat i 1995, jf. lov nr. 383 af 14. juni 1995 om ændring af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Forhøjelse af den offentlige partistøtte m.v.), og har heller ikke været reguleret siden.

Den manglende regulering af beløbsgrænsen indebærer også, at beløbsgrænsen i dag er markant lavere i Danmark sammenlignet med flere af de lande, Danmark normalt sammenligner sig med. Beløbsgrænsen i Norge er på landsplan således 35.000 NOK (ca. 28.500 kr.), i Nederlandene 4.500 € (ca. 33.500 kr.), i Tyskland 10.000 € (ca. 74.400 kr.) og i Storbritannien 7.500 £ (ca. 65.400 kr.). Af de undersøgte lande ligger kun Sverige, hvor beløbsgrænsen er 22.200 SEK (ca. 17.400 kr.), på niveau med – eller lidt under – Danmark. Det bemærkes, at de ovenfor anførte omregninger af beløbsgrænserne, der er anført i parentes, er foretaget på baggrund af valutakursen primo april 2017. Der henvises i øvrigt til betænkningen, afsnit 8.3.1.3, side 269 f.

Der er heller ikke noget internationalt pres for at regulere beløbsgrænsen. anbefalingerne fra GRECO indeholder således intet om regulering af den eksisterende beløbsgrænse, jf. afsnit 2.1 ovenfor.

På denne baggrund finder Økonomi- og Indenrigsministeriet i modsætning til Partistøtteudvalget samlet set ikke, at der er grundlag for at foreslå en sænkelse af beløbsgrænsen på 20.000 kr. Der er efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse omvendt heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at hæve beløbsgrænsen, selv om grænsen som nævnt er højere i flere af de lande, Danmark normalt sammenligner sig med. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder således, at den nuværende beløbsgrænse grundlæggende er udtryk for en hensigtsmæssig balance mellem på den ene side offentlighedens

interesse i at få kendskab til, hvem der yder tilskud til de politiske partier, og på den anden side de enkelte tilskudsyders interesse i under diskretion at kunne yde tilskud til politiske partier, som de støtter. Med henblik på også fremadrettet at sikre denne balance bør beløbsgrænsen efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse dog fremover reguleres, så den følger den almindelige lønudvikling. Dette er også i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, jf. afsnit 2.3 ovenfor.

I forlængelse heraf bemærkes, at Økonomi- og Indenrigsministeriet netop som følge af den politiske aftale ikke har fundet grundlag for at overveje, om beløbsgrænsen tillige bør differentieres som foreslået af Partistøtteudvalget. En sådan ændring er således ikke en del af aftalen. Som følge af lovforslagets § 1, nr. 6, og § 2, nr. 9, vil beløbsgrænsen i overensstemmelse med aftalen til gengæld komme til at gælde, uanset hvilket niveau i partiet tilskuddet ydes til, og uanset om tilskuddet ydes til en enkeltkandidat.

Det foreslås på baggrund af ovenstående, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. skal reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Af administrative hensyn, herunder for at lette den praktiske anvendelse af beløbsgrænsen, foreslås det samtidig, at det herved fremkomne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

3.3.4. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det på denne baggrund – og i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet – at beløbsgrænsen på 20.000 kr. skal reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Af administrative hensyn, herunder for at lette den praktiske anvendelse af beløbsgrænsen, foreslås det samtidig, at det herved fremkomne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, for så vidt angår § 5 a, stk. 1.

For at sikre, at reguleringen på trods af afrundingen kommer til at følge den almindelige lønudvikling bedst muligt, foreslås der endvidere indsat en bestemmelse i loven om, at reguleringen skal ske på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, for så vidt angår § 5 a, stk. 2.

Reguleringen bør efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ske årligt, og det foreslås derfor, at økonomi- og indenrigsministeren hvert år bekendtgør, hvilken regulering der skal finde sted, og at reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, for så vidt angår § 5 a, stk. 3.

Ud fra de samme hensyn foreslås der samtidig en identisk regulering af den tilsvarende beløbsgrænse, som fremgår af partistøttelovens § 10 b, stk. 1, og § 11 d, stk. 1.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2 og 9.

3.4. Revision af regnskaber fra partiernes landsorganisation

3.4.1. Gældende ret

Partiregnskabsloven fastsætter ikke i dag krav om revision af de politiske partiers regnskaber. Det følger imidlertid af partistøttelovens § 7 b, stk. 1, at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 2, stk. 1, er betinget af, at de politiske partier, der er omfattet af § 3 i partiregnskabsloven, dvs. partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget, har indsendt til det seneste regnskab, som partiet efter partiregnskabsloven er forpligtet til at aflægge, og at regnskabet indeholder de oplysninger, der kræves efter § 3 i partiregnskabsloven.

Derudover er udbetaling af tilskud til både partier og regionale og kommunale kandidatlistor bl.a. betinget af, at tilskudsmodtageren, dvs. partiet eller kandidatlisten, såfremt tilskudsmodtageren har modtaget tilskud for et eller flere foregående kalenderår, har indsendt en erklæring herom til henholdsvis Økonomi- og Indenrigsministeriet, regionsrådet eller kommunalbestyrelsen. Erklæringen skal indeholde oplysning om, hvilke udgifter partiet henholdsvis kandidatlisten mindst har afholdt til politisk arbejde her i henholdsvis landet, regionen eller kommunen i det kalenderår, hvor tilskudsmodtageren senest har modtaget tilskud, jf. partistøttelovens § 7 a, stk. 3, 1. pkt., § 10 a, stk. 3, 1. pkt., og § 11 c, stk. 3, 1. pkt.

For de tilskudsmodtagere, der er omfattet af partiregnskabslovens § 3, dvs. partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget, er der en yderligere ufravigelig betingelse for at få udbetalt tilskud fra staten. Det følger således af partistøttelovens § 7 b, stk. 2, at erklæringen, der er nævnt i partistøttelovens § 7 a, stk. 3, om, hvilke udgifter der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det seneste kalenderår, hvor der er modtaget tilskud, skal attesteres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Ved attestation af erklæringen bekræfter revisoren hermed, at de udgifter, der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det seneste år, hvor der er modtaget tilskud, svarer til det i erklæringen angivne beløb.

Det følger endvidere af partistøttelovens § 7 c, 1. pkt., at rigsrevisor direkte fra de tilskudsmodtagere, der er omfattet af partistøttelovens § 2, dvs. partier og kandidater uden for partierne, der har deltaget i det senest afholdte valg til Folketinget, kan kræve forelagt til gennemgang regnskabsmateriale vedrørende det ydede tilskud efter partistøttelovens § 2, som efter rigsrevisors skøn er af betydning for gennemgan-

gen af, om betingelserne for tilskud efter partistøtteloven er opfyldt, og om tilskuddet er anvendt til politisk arbejde i overensstemmelse med partistøtteloven.

Derudover følger det af partistøttelovens § 7 c, 2. pkt., at lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven) med undtagelse af en række nærmere opregnede bestemmelser finder anvendelse på gennemgangen efter 1. pkt., hvorefter rigsrevisor gives adgang til at kræve regnskabsmateriale forelagt fra en modtager af tilskud efter partistøttelovens § 2.

Efter rigsrevisorlovens § 4 kan rigsrevisor både selv og gennem vedkommende minister kræve regnskaber m.v. forelagt til gennemgang. Bestemmelsen i partistøttelovens § 7 c, 1. pkt., fraviger dette princip, da rigsrevisor alene kan kræve regnskabsmateriale forelagt direkte fra tilskudsmodtageren, dvs. rigsrevisor har ikke mulighed for gennem økonomi- og indenrigsministeren at indkræve regnskabsmateriale. Af samme grund skal økonomi- og indenrigsministeren ikke forholde sig til rigsrevisors og statsrevisorernes bemærkninger vedrørende anvendelsen af de ydede tilskud. Med udtrykket regnskabsmateriale sigtes til det materiale og de oplysninger, der er omhandlet i rigsrevisorlovens § 6, stk. 2 og 3.

3.4.2. Partistøtteudvalgets overvejelser

Partistøtteudvalget har i betænkning nr. 1550/2015 overvejet, om der bør indføres en pligt til uafhængig revision af de politiske partiers regnskaber.

Partistøtteudvalget anfører, at de politiske partiers regnskabsaflæggelse er med til at skabe åbenhed og gennemsigtighed for offentligheden om partiernes økonomi. Det er derfor efter Partistøtteudvalgets opfattelse vigtigt, at offentligheden kan have tillid til de informationer, der findes i regnskabet. En revisor er en uafhængig tredjepart, som gennemgår og kontrollerer regnskabet samt de informationer og omstændigheder, der ligger til grund for oplysningerne i regnskabet. Indførelse af et krav om revision vil således efter Partistøtteudvalgets opfattelse kunne medvirke til at styrke tilliden til de politiske partiers regnskaber. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.1, side 298.

Partistøtteudvalget anfører endvidere, at der allerede gælder en revisionspligt i en række andre sammenlignelige situationer. Det gælder f.eks. i forhold til europæiske politiske partiers og fondes regnskaber, ligesom der også gælder en revisionspligt for regnskaber over gruppestøtte til folketingsmedlemmer. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.1, side 298.

Partistøtteudvalget anfører samtidig, at selv om der ikke i dag findes en pligt hertil i lovgivningen, har der de senere år udviklet sig en praksis for, at alle de politiske partiers landsorganisationers regnskaber er gennemgået af en revisor, inden de i medfør af partiregnskabslovens § 5 sendes til Fol-

ketinget. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.1, side 299.

Endelig anfører Partistøtteudvalget, at GRECO har anbefalet, at der sikres en uafhængig og konsekvent revision af regnskaber fra politiske partier, der er opstillet til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og – i det omfang, det er passende – fra partier, der er opstillet til regionale eller kommunale valg. Partistøtteudvalget er imidlertid opmærksomt på, at en pligt til revision ville være forbundet med betydelige økonomiske konsekvenser særligt for de lokale partiforeninger og enkeltkandidater, og Partistøtteudvalget finder ikke, at hensynet til åbenhed kan begrunde et krav om revision af underorganisationer og enkeltkandidaters regnskaber. Partistøtteudvalget anfører i den forbindelse, at der i det omfang, der måtte blive indført regnskabspligt for underorganisationer og enkeltkandidater, vil kunne indføres regler for disse enheder svarende til de gældende regler i partiregnskabsloven om underskrivelse af ledelsen eller enkeltkandidaten og regler om straf. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.1, side 299.

Partistøtteudvalget finder på den baggrund, at der alene bør indføres krav om revision for så vidt angår regnskaberne for partiernes landsorganisation, hvor underorganisationernes og enkeltkandidaternes regnskaber eller indberetninger ikke indgår. Efter Partistøtteudvalgets opfattelse bør der stilles krav om, at partiets landsorganisations regnskab skal revideres af en godkendt revisor, således at revisorlovens bestemmelser om revisors virksomhed og revisors uafhængighed bl.a. vil finde anvendelse. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.1, side 299.

Partistøtteudvalget har endvidere overvejet, om der bør indføres særlige regler om revisors habilitet, og bemærker i denne forbindelse, at GRECO har anbefalet, at der udfærdiges regler eller retningslinjer med henblik på at sikre den nødvendige uafhængighed for de revisorer, der reviderer de politiske partiers regnskaber. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.2, side 299.

Reglerne om revision af regnskaber findes i revisorloven, jf. lov nr. 468 af 17. juni 2008 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder med senere ændringer. Det følger af revisorlovens § 16, at en revisor skal udføre sine opgaver i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. God revisorskik indebærer, at revisor skal udvise integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne. Revisorlovens kapitel 4 indeholder regler om revisoreres uafhængighed. Reglerne suppleres af regler fastsat i bekendtgørelse om godkendte revisorer og revisionsvirksomheders uafhængighed, jf. bekendtgørelse nr. 663 af 26. juni 2008. Det følger bl.a. af revisorlovens § 24, stk. 1, at en revisor skal være uafhængig af den virksomhed, som en opgave vedrører, og at vedkommende ikke må være involveret i virksomhedens beslutningstagning. En revisor er ikke uafhængig, hvis der foreligger et direkte eller indirekte økono-

misk, forretnings- eller ansættelsesmæssigt forhold mellem revisor og den virksomhed, som opgaven vedrører, som for en velinformeret tredjemand kan vække tvivl om revisors uafhængighed, jf. § 24, stk. 2. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.2, side 300.

Partistøtteudvalget anfører, at det er Partistøtteudvalgets opfattelse, at de gældende regler i revisorloven er tilstrækkeligt klare til at sikre revisors rolle som offentlighedens repræsentant. Udvalget finder derfor ikke, at der er behov for at fastsætte særskilte regler om revisors uafhængighed i partiregnskabsloven. Der henvises til betænkningen, afsnit 8.4.4.2, side 300.

3.4.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Som anført af Partistøtteudvalget, jf. afsnit 3.4.2 ovenfor, er de politiske partiers regnskabsaflæggelse med til at skabe åbenhed og gennemsigtighed for offentligheden om partiernes økonomi. Det er derfor vigtigt, at offentligheden kan have tillid til informationerne i regnskabet. Et krav om revision vil efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kunne medvirke til at styrke denne tillid. Herudover vil det indebære, at Danmark imødekommer den syvende af GRECO's ni anbefalinger, jf. afsnit 2.1 ovenfor.

Efter partiregnskabsloven er det alene partiernes landsorganisationer, der er pålagt en regnskabsforpligtelse, hvilket der ikke ændres på med dette lovforslag. Et krav om revision må derfor allerede af den grund begrænses til at omfatte regnskaberne for partiernes landsorganisationer. Økonomi- og Indenrigsministeriet skal dog samtidig bemærke, at hensynet til åbenhed efter ministeriets opfattelse heller ikke i øvrigt vil kunne retfærdiggøre de økonomiske konsekvenser, der vil være forbundet med at udstrække kravet til også at gælde for underorganisationer og enkeltkandidaters regnskaber. Økonomi- og Indenrigsministeriet er på dette punkt således enig med Partistøtteudvalget.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det til gengæld afgørende, at revisionen foretages af en revisor, der er godkendt efter revisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1167 af 9. september 2016 med senere ændringer. Det følger af revisorlovens § 16, stk. 1, at en revisor skal udføre sine opgaver i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. God revisorskik indebærer desuden, at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne.

Revisorlovens kapitel 4 indeholder regler om revisorerers uafhængighed. Reglerne suppleres af regler fastsat i bekendtgørelse nr. 735 af 17. juni 2016 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheders uafhængighed. Det følger bl.a. af revisorlovens § 24, stk. 1, at en revisor skal være uafhængig af den virksomhed, som en opgave vedrører, og at vedkommende ikke må være involveret i virksomhedens beslutningstagning. Det følger videre af revisorlovens § 24, stk. 2,

at en revisor ikke er uafhængig, hvis der foreligger en direkte eller indirekte økonomisk interesse eller et forretnings-, ansættelsesmæssigt eller andet forhold mellem revisor og den virksomhed, som opgaven vedrører, som for en velinformeret tredjemand kan vække tvivl om revisors uafhængighed.

Ved at indføre revisionspligt for partiernes landsorganisationers regnskaber skabes således øget åbenhed og gennemsigtighed for offentligheden om partiernes økonomi. Ved samtidig at indføre krav om, at revisionen skal foretages af en revisor, der er godkendt efter revisorloven, sikres det herved, at revisorlovens regler vil finde anvendelse, herunder revisorlovens regler om revisors virksomhed og revisors uafhængighed.

På denne baggrund – og i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, jf. afsnit 2.3 ovenfor – foreslås det derfor at indføre et krav om, at regnskabet for et partis landsorganisation skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.

3.4.4. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det på denne baggrund – og i overensstemmelse med den politiske aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet – at indføre et krav om, at regnskabet for et partis landsorganisation skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Revisionspligten vil indtræde første gang for de regnskaber, partiernes landsorganisationer skal aflægge for perioden 1. januar til 31. december 2017.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

Det foreslås desuden at ajourføre og ensrette sprogbrugen vedrørende revisorer i partiregnskabsloven og partistøtte-loven. Det foreslås på denne baggrund, at kravet i partistøtte-lovens § 7 b, stk. 2, om, at erklæringen om, hvilke udgifter der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det seneste kalenderår, hvor der er modtaget tilskud, skal attesteres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor, ajourføres med den gældende revisorlovgivning. Det betyder, at der fremover vil blive stillet krav om, at erklæringen skal attesteres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.

Der er alene tale om, at sprogbrugen vedrørende revisorer ajourføres med den gældende revisorlovgivning, og der foreslås således ingen indholdsmæssig ændring af bestemmelsen.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der indføres med lovforslaget en offentliggørelsesordning for erklæringerne vedrørende private og anonyme tilskud,

der, for så vidt angår kandidater uden for partierne til folketingsvalg, skal håndteres af Økonomi- og Indenrigsministeriet, for så vidt angår regionale kandidatlistes, skal håndteres af regionsrådene, og for så vidt angår kommunale kandidatlistes, skal håndteres af kommunalbestyrelserne.

Derudover indføres med lovforslaget skærpede indberetningskrav for de regionale og kommunale kandidatlistes samt enkeltkandidater, således at Økonomi- og Indenrigsministeriet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne fremover får flere erklæringer og oplysninger fra regionale og kommunale kandidatlistes og enkeltkandidater. Økonomi- og Indenrigsministeriet vil således modtage flere erklæringer og oplysninger fra kandidater uden for partierne til folketingsvalg. Regionsrådene vil modtage flere erklæringer og oplysninger fra regionale kandidatlistes, herunder oplysninger om kandidater, der har været opstillet til folketingsvalg eller regionsrådsvalg og eventuelt tillige kommunalbestyrelsesvalg. Kommunale bestyrelserne vil modtage flere erklæringer og oplysninger fra kommunale kandidatlistes, herunder oplysninger om kandidater, der har været opstillet til kommunalbestyrelsesvalg.

Lovforslaget har dermed ubetydelige administrative konsekvenser for både staten, kommunerne og regionerne.

Anonyme tilskud over 20.000 kr., der ikke kan returneres til tilskudsyder, og hvor tilskudsyderen ikke inden for 6 måneder har henvendt sig til Økonomi- og Indenrigsministeriet for at få overført det anonyme tilskud, tilfalder statskassen. Økonomi- og Indenrigsministeriet skal oprette en konto til disse anonyme tilskud samt håndtere eventuelle tilbagebetalinger af anonyme tilskud til tilskudsyderen.

Lovforslaget kan således have positive økonomiske konsekvenser for staten – der dog vurderes at være af begrænset omfang – da anonyme tilskud over beløbsgrænsen i visse tilfælde vil tilfalde staten.

Lovforslaget giver ikke anledning til regulering af kommunernes og regionernes bloktilskud.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne og regionerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Der pålægges med lovforslaget pligt til revision af partiernes landsorganisationers regnskaber, som partierne er forpligtede til at indsende efter partiregnskabslovens § 3. Revisionen skal foretages af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.

Derudover indføres der med lovforslaget skærpede indberetningskrav for regionale og kommunale kandidatlistes samt enkeltkandidater vedrørende private og anonyme tilskud. Kandidater, der er opstillet uden for partierne til folketingsvalg, skal fremover til Økonomi- og Indenrigsministeriet indberette private og anonyme tilskud over beløbsgrænsen som betingelse for modtagelse af offentlig partistøtte. Regionale kandidatlistes skal fremover til regionsrådene indsende en erklæring med oplysning om, hvorvidt kandidater, der er opstillet til folketingsvalg eller regionsrådsvalg og eventuelt tillige kommunalbestyrelsesvalg, har modtaget private og anonyme tilskud over beløbsgrænsen. Kommunale kandidatlistes skal fremover til kommunalbestyrelserne indsende en erklæring med oplysning om, hvorvidt kandidater, der alene er opstillet til kommunalbestyrelsesvalg, har modtaget private og anonyme tilskud over beløbsgrænsen. For regionale og kommunale kandidatlistes, der ikke søger om offentlig partistøtte, men som modtager anonyme tilskud over beløbsgrænsen, indføres en indberetningspligt til regionsrådene henholdsvis kommunalbestyrelserne, for så vidt angår anonyme tilskud over beløbsgrænsen.

Lovforslaget har således både økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne (partierne, kandidatlistes og enkeltkandidater), der dog vurderes at være af begrænset omfang.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 3. marts 2017 til den 31. marts 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De opstillingsberettigede partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg og partistøtteberettigede partier (Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Venstre, Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Folkebevægelsen mod EU, Kristendemokraterne), Den Danske Dommerforening, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Forbrugerrådet Tænk, Forhandlingsfællesskabet, Formandens Departement i Grønlands Selvstyre, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Heilsu- og Innlendismálaráðið (Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne), Institut for Menneskeret-

tigheder, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokallisterne i Danmark, Netværket af Ungdomsråd (NAU), Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Statsadvokaten for Særlig

Økonomisk og International Kriminalitet, Statsadvokaten i København, Statsadvokaten i Viborg, Transparency International Danmark, Vestre Landsret, Ældre Sagen og Østre Landsret.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Visse anonyme tilskud, der ikke kan returneres til tilskudsyder, tilfalder statskassen.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Offentliggørelsesordning for erklæringerne vedrørende private og anonyme tilskud, der skal håndteres af henholdsvis Økonomi- og Indenrigsministeriet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Revisionspligt for partiernes landsorganisationers regnskaber samt skærpede indberetningskrav for regionale og kommunale kandidatlistor samt enkeltkandidater.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås i bestemmelsen, at lovens titel suppleres med »(partiregnskabsloven)«. Dette indebærer, at også benævnelsen »partiregnskabsloven«, der er blevet lovens populære titel, vil kunne anvendes som lovens officielle titel.

Til nr. 2

Politiske partier kan efter de gældende regler modtage anonyme tilskud, idet partierne dog i deres regnskaber skal oplyse den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud samt størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 2. pkt. Regnskabspligten gælder for alle politiske partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet og vedrører partiernes landsorganisationers indtægter og udgifter, jf. partiregnskabslovens § 3, stk.

1, 1. pkt. Partiets ledelse skal indsende en bekræftet kopi af regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden, jf. partiregnskabslovens § 5.

Herudover er udbetaling af tilskud efter partistøttelovens §§ 3 og 4 til regionale og kommunale kandidatlistor bl.a. betinget af, at kandidatlisten afgiver en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen, der indeholder oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. og 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. og 3. pkt. Erklæringen herom offentliggøres ikke. Kandidatlistor, der ikke er berettigede til at modtage tilskud efter partistøttelovens §§ 3 og 4, fordi de ikke har fået nok stemmer ved det seneste valg, eller som ikke ønsker at få udbetalt partistøtte, skal derimod ikke indsende en erklæring med oplysning om anonyme tilskud.

Det foreslås at indsætte en ny § 2 a i partiregnskabsloven, der begrænser de politiske partiers adgang til at modtage anonyme tilskud over beløbsgrænsen.

Det foreslås således i *stk. 1*, at politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistor, ikke må modtage anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr.

Med den foreslåede bestemmelse indføres et forbud mod anonyme tilskud på over 20.000 kr. Det indebærer, at de nævnte partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, fremover ikke lovligt vil kunne modtage og beholde anonyme tilskud på over 20.000 kr. Efter ordlyden er det alene anonyme tilskud på over 20.000 kr., der er omfattet af bestemmelsen. Det betyder, at det således ikke vil være omfattet af bestemmelsen, hvis en tilskudsyder anonymt giver flere tilskud på under 20.000 kr., der samlet overstiger 20.000 kr., til et politisk parti. Det vil desuden i en sådan situation formentlig ikke være muligt at identificere, om de anonyme tilskud er ydet af samme tilskudsyder.

Omfattet af bestemmelsen er politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, der har været opstillet til det senest afholdte valg til henholdsvis Folketinget, Europa-Parlamentet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne. Anonyme tilskud til kandidater, der opstiller uden for partierne til Folketinget, og til kandidater, der opstiller til Folketinget, Europa-Parlamentet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne, er ikke omfattet af bestemmelsen. Kandidater, der opstiller uden for partierne til Folketinget, skal som betingelse for modtagelse af partistøtte i en erklæring oplyse den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, som den pågældende kandidat har modtaget. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4. Kandidater, der opstiller til Folketinget, regionsrådene og kommunalbestyrelserne, skal gennem de regionale og kommunale kandidatlistes i en erklæring, der skal indsendes som betingelse for, at kandidatlisten kan få udbetalt partistøtte, oplyse den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, som de opstillede kandidater har modtaget. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår § 10 b, stk. 3-5, og § 2, nr. 8, for så vidt angår § 11 d, stk. 3 og 4. Der er ikke oplysningspligt vedrørende anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, der alene er opstillet til Europa-Parlamentet, hvilket bl.a. hænger sammen med, at partier, der alene har været opstillet til det senest afholdte valg til Europa-Parlamentet, ikke er berettigede til partistøtte.

Begrebet tilskud skal forstås på samme måde som det tilsvarende udtryk i den gældende lov, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, og stk. 2. Der vil dermed normalt være tale om ydelse af et pengebeløb, men ydelse af støtte på anden måde vil efter omstændighederne principielt også kunne udgøre tilskud i lovens forstand. Henvisningen til partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, og stk. 2, betyder samtidig, at f.eks. medlemskontingenter ikke er omfattet af begrebet.

I vurderingen af, om en støtte i form af andet end pengebeløb har karakter af tilskud i lovens forstand, må bl.a. indgå, om der er tale om en ydelse, der sædvanligvis opgøres i penges værdi. Er der f.eks. tale om en ydelse, som den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for som led i en erhvervmæssig virksomhed, eller må ydelsen på anden måde siges at substituere et pengebeløb, vil det tale for at betragte ydelsen som tilskud i lovens forstand. Er der på den anden side tale om en personlig arbejdsindsats ydet af medlemmer

og bekendte, som udføres frivilligt og ulønnet, f.eks. op-hængning af plakater i forbindelse med valgkamp, foreligger der ikke en støtte, der er tilskud i lovens forstand. Det samme må formentlig gælde ved privates gratis udlån af lokaler og genstande, i det omfang de pågældende private ikke driver erhvervmæssig virksomhed af den pågældende art.

Det er efter det foreslåede stk. 1 kun tilskud, der ydes anonymt, som omfattes af forbuddet. Ved anonyme tilskud forstås i den forbindelse tilskud, hvor det politiske parti, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, reelt ikke er bekendt med tilskudsyderens identitet. Der er således tale om situationer, hvor tilskudsyderen ikke har givet sig til kende i forbindelse med donationen, og hvor det politiske parti, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, heller ikke på anden måde efterfølgende er blevet bekendt med identiteten på tilskudsyderen.

Er det politiske parti, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, bekendt med identiteten på tilskudsyderen, eller er partiet henholdsvis kandidatlisten efterfølgende blevet bekendt med identiteten på tilskudsyderen, er tilskuddet ikke anonymt og dermed ikke omfattet af forbuddet i stk. 1. Tilskuddet vil dog i så fald skulle fremgå af partiets regnskab sammen med navn og adresse på tilskudsyderen, såfremt det er givet til partiets landsorganisation, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt. Er tilskuddet givet til en regional eller kommunal kandidatliste, der får offentlig partistøtte, vil navn og adresse på tilskudsyderen skulle fremgå af den erklæring, der skal afgives efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. og 2. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Er det politiske parti, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, alene bekendt med navnet, men ikke adressen, på tilskudsyderen, er tilskuddet ikke omfattet af bestemmelsen. Partiet skal i sådanne tilfælde medtage beløbet og navnet på beløbsmodtageren i regnskabet samt indsætte en note om, at partiet ikke er bekendt med adressen på tilskudsyderen. Kandidatlisten skal i sådanne tilfælde medtage beløbet og navnet på beløbsmodtageren i erklæringen samt indsætte en note om, at kandidatlisten ikke er bekendt med adressen på tilskudsyderen. Hvis partiet henholdsvis kandidatlisten er bekendt med adressen på et eventuelt arbejdssted for tilskudsyderen, vil denne dog som et alternativ kunne oplyses sammen med navnet på tilskudsyderen.

I *stk. 2* foreslås det, at, såfremt et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, modtager tilskud i strid med stk. 1, skal partiet henholdsvis kandidatlisten inden 30 dage fra modtagelsen returnere hele tilskuddet til tilskudsyder. Det foreslås endvidere, at tilskud, der ikke kan returneres til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen, skal overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet inden for samme frist. Dermed tages der højde for den situation, hvor et parti på trods af forbuddet i det foreslåede stk. 1 har fået et tilskud på over 20.000 kr. fra en tilskudsyder, som enten er eller ønsker at være anonym.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at anonyme tilskud på over 20.000 kr. som udgangspunkt skal returneres til tilskudsyderen. Anonyme tilskud på over 20.000 kr. vil således alene skulle overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, hvis det ikke er muligt at returnere tilskuddet, f.eks. fordi partiet ikke er bekendt med identiteten på tilskudsyderen. Det forudsættes i den forbindelse, at Økonomi- og Indenrigsministeriet til brug herfor opretter en særskilt konto i et pengeinstitut, hvor tilskuddene i givet fald kan indsættes.

Hvis et parti modtager et anonymt tilskud over 20.000 kr., skal partiet således, hvis dette er muligt, returnere hele tilskuddet til tilskudsyder og alternativt overføre hele tilskuddet til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet. Hvis der f.eks. er blevet sat en pose penge med over 20.000 kr. foran hoveddøren på partiets adresse, vil det formentlig ikke være muligt for partiet at identificere tilskudsyderen og dermed returnere tilskuddet til tilskudsyder. I dette tilfælde kan partiet vælge at indsætte pengene fra posen på en konto, og partiet skal derefter overføre beløbet til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet. Hvis det anonyme tilskud over 20.000 kr. derimod er modtaget via en bankoverførsel, vil partiet kunne kontakte banken og eventuelt få hjælp af banken til at tilbageføre beløbet til den konto, som beløbet er modtaget fra. Hvis banken ikke kan være behjælpelig hermed, skal tilskuddet i stedet overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Foreligger det anonyme tilskud rent undtagelsesvis i form af andet end et pengebeløb, f.eks. valgmateriale betalt af en anonym donor, vil partiet ikke være forpligtet til at skulle overføre et beløb, der svarer til værdien af det modtagne, hvis blot partiet undlader at benytte det modtagne tilskud. Det skal ikke komme partiet økonomisk til skade, hvis partiet fra anonyme tilskudsydere modtager tilskud, som partiet faktisk ikke benytter.

Fristen for at returnere tilskud til tilskudsyder eller for at overføre dem til Økonomi- og Indenrigsministeriet er efter den foreslåede bestemmelse 30 dage. Fristen er absolut og kan derfor ikke forlænges. Overskridelse af fristen straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

I *stk. 3* foreslås det, at en tilskudsyder, hvis tilskud er overført til Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. det foreslåede *stk. 2*, indtil seks måneder efter, at tilskuddet er overført, kan kræve tilskuddet tilbagebetalt fra Økonomi- og Indenrigsministeriet. Bestemmelsen sikrer, at en tilskudsyder gives en rimelig mulighed for at kræve et tilskud tilbagebetalt, selv om tilskuddet er overført til Økonomi- og Indenrigsministeriet efter det foreslåede *stk. 2*.

Adgangen til at kræve et tilskud tilbagebetalt efter det foreslåede *stk. 3* vil forudsætte, at tilskudsyderen over for Økonomi- og Indenrigsministeriet kan dokumentere, at vedkommende har ydet det pågældende tilskud til et parti henholdsvis en kandidatliste. Det forudsættes videre, at vedkommen-

de kan dokumentere, at partiet henholdsvis kandidatlisten, som det anonyme tilskud i første omgang blev ydet til, har overført tilskuddet til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det vil bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om der er givet tilstrækkelig dokumentation til, at et tilskud kan kræves tilbagebetalt.

Kræves et tilskud, der er overført til Økonomi- og Indenrigsministeriet, ikke tilbagebetalt inden for fristen i *stk. 3*, dvs. seks måneder, foreslås det i *stk. 4*, at tilskuddet tilfalder statskassen.

Det foreslås i forlængelse heraf at indsætte en ny § 2 b i partiregnskabsloven, der regulerer oplysningspligten vedrørende anonyme tilskud over beløbsgrænsen for kandidatlistener, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg henholdsvis kommunalbestyrelsesvalg, og som enten ikke er berettiget til tilskud efter partistøtteloven eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud.

I *stk. 1* foreslås det, at en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg, og som enten ikke er berettiget til tilskud efter § 3 i partistøtteloven, fordi kandidatlisten har fået færre end 500 stemmer ved seneste valg, jf. partistøttelovens § 3, *stk. 2*, eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 3 i partistøtteloven, til regionsrådet skal indsende en erklæring med oplysning om anonyme tilskud, jf. partiregnskabslovens § 2 b, *stk. 1*, 1. pkt.

En kandidatliste, der har været opstillet til det seneste regionsrådsvalg, og som søger om tilskud efter § 3 i partistøtteloven, er ikke omfattet af bestemmelsen. Kandidatlisten skal i stedet indsende en erklæring vedrørende bl.a. anonyme tilskud efter partistøttelovens § 10 b, *stk. 1*, 1. og 3. pkt., som betingelse for modtagelse af tilskud.

Erklæringen skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. partiregnskabslovens § 2 b, *stk. 1*, 1. pkt. Afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Kandidatlisten er alene forpligtet til at indsende erklæringen for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr. Erklæringen herom skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår, jf. partiregnskabslovens § 2 b, *stk. 1*, 2. pkt.

Det foreslås, at regionsrådet inden for en rimelig frist efter modtagelsen af erklæringen vedrørende anonyme tilskud fra kandidatlisten på regionens hjemmeside offentliggør denne, jf. partiregnskabslovens § 2 b, *stk. 1*, 3. pkt. Offentliggørelse af erklæringen senest en måned efter modtagelsen vil i alle tilfælde udgøre en rimelig frist. Konkrete omstændigheder vil kunne medføre, at også offentliggørelse herefter vil kunne betragtes som offentliggørelse inden for en rimelig frist.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis regionsrådet i den forløbne periode har modtaget et større antal erklæringer.

I *stk. 2* foreslås det, at en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte kommunalbestyrelsesvalg, og som enten ikke er berettiget til tilskud efter § 4 i partistøtteloven, fordi kandidatlisten har fået færre end 100 stemmer, i Københavns Kommune 500 stemmer, ved seneste valg, jf. partistøttelovens § 4, stk. 2, eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 4 i partistøtteloven, til kommunalbestyrelsen skal indsende en erklæring med oplysning om anonyme tilskud, jf. partiregnskabslovens § 2 b, stk. 2, 1. pkt.

En kandidatliste, der har været opstillet til det seneste kommunalbestyrelsesvalg, og som søger om tilskud efter § 4 i partistøtteloven, er ikke omfattet af bestemmelsen. Kandidatlisten skal i stedet indsende en erklæring vedrørende bl.a. anonyme tilskud efter partistøttelovens § 11 d, stk. 1, 1. og 3. pkt., som betingelse for modtagelse af tilskud.

Erklæringen skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. partiregnskabslovens § 2 b, stk. 2, 1. pkt. Afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Kandidatlisten er efter *stk. 2* alene forpligtet til at indsende erklæringen for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr. Erklæringen herom skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår, jf. partiregnskabslovens § 2 b, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen inden for en rimelig frist efter modtagelsen af erklæringen vedrørende anonyme tilskud fra kandidatlisten på kommunens hjemmeside offentliggør denne, jf. partiregnskabslovens § 2 b, stk. 2, 3. pkt. Offentliggørelse af erklæringen senest en måned efter modtagelsen vil i alle tilfælde udgøre en rimelig frist. Konkrete omstændigheder vil kunne medføre, at også offentliggørelse herefter vil kunne betragtes som offentliggørelse inden for en rimelig frist. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis kommunalbestyrelsen i den forløbne periode har modtaget et større antal erklæringer.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 2, henvises til afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 2. pkt., at regnskaberne fra partiernes landsorganisationer skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af

eventuelle anonyme tilskud og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr.

Med den foreslåede bestemmelse ændres partiregnskabslovens § 3, *stk. 2, 2. pkt.*, således at regnskaberne fra partiernes landsorganisationer fremover skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, oplysning om den samlede størrelse af de beløb, partiet har returneret til tilskudsyder, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, partiet har overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Forslaget har sammenhæng med, at det i lovforslagets § 1, nr. 2, er foreslået i partiregnskabslovens § 2 a, at politiske partier ikke må modtage anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr. og at politiske partier, hvis de modtager anonyme tilskud over beløbsgrænsen, har pligt til, hvis ikke tilskuddet kan returneres til tilskudsyder, at overføre det anonyme tilskud til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet inden 30 dage fra modtagelsen.

Partierne vil således i regnskaberne fra partiernes landsorganisationer fortsat skulle oplyse om modtagne anonyme tilskud. Men eftersom det med lovforslagets § 1, nr. 2, er foreslået at indføre forbud mod anonyme tilskud over beløbsgrænsen, er de oplysninger vedrørende anonyme tilskud, partierne fremover vil skulle oplyse i regnskabet, tilsvarende ændret. Regnskaberne fra partiernes landsorganisationer skal således fremover indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, oplysning om den samlede størrelse af de beløb, partiet har returneret til tilskudsyder, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, partiet har overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 3, henvises i øvrigt til afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisationers indtægter og udgifter. Regnskabet vedrører således alene partiets landsorganisation og ikke øvrige dele eller niveauer i partiet.

Med den foreslåede bestemmelse indsættes et *stk. 4* i partiregnskabslovens § 3, hvoraf følger, at regnskabet fra partiets landsorganisation fremover som en serviceoplysning skal indeholde oplysning om, at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet, og at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen. Partiets landsorganisation inde-

står ikke ved denne oplysning for, at oplysninger om private tilskud til partiets kandidater bliver indberettet som fastsat i partistøtteloven. Der er alene tale om, at det i regnskabet skal fremgå, hvor man kan finde oplysning om de eventuelle private tilskud, der er modtaget af kandidater, der har været opstillet for partiet til henholdsvis folketingsvalg, regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg. Det foreslås således, at regnskabet fra partiernes landsorganisationer også fremover alene skal vedrøre partiets landsorganisation og ikke øvrige dele eller niveauer i partiet.

Partiets landsorganisation vil i regnskabet kunne anvende følgende formulering, der vil opfylde kravet i den foreslåede bestemmelse i partiregnskabslovens § 3, stk. 4:

”Indberetningspligtige tilskud til kandidater:

Indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for [indsæt partiets navn] til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet og vil blive offentliggjort på regionens hjemmeside. Indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for [indsæt partiets navn] til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen og vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside. For god ordens skyld bemærkes, at [Indsæt partiets navn] ikke ved disse oplysninger indestår for, at oplysninger om private tilskud til partiets kandidater bliver indberettet som oplyst.”

For så vidt angår reguleringen af indberetningspligtige tilskud til kandidater, der opstiller for partiet til folketingsvalg eller regionsrådsvalg og eventuelt tillige til kommunalbestyrelsesvalg, henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår § 10 b, stk. 3-6, og § 2, nr. 8, for så vidt angår § 11 d, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisationers indtægter og udgifter.

Hvis et parti i regnskabsåret fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., følger det af partiregnskabslovens § 3, stk. 2, at tilskudsyderens navn og adresse skal fremgå af regnskabet. Regnskabet skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr.

Efter partiregnskabslovens § 4, stk. 1, skal regnskabet aflægges årligt for perioden 1. januar til 31. december, og efter stk. 2 skal regnskabet underskrives af partiets ledelse og indeholde en erklæring om, at partiet ikke har haft andre

indtægter end anført i regnskabet. Partiets ledelse skal desuden senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning indsende en bekræftet kopi af regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden, jf. partiregnskabslovens § 5. Det er således i dag partiets ledelse, der ved at underskrive regnskabet ligeledes godkender dette, og der er ikke i dag et krav om, at der skal ske revision af regnskaberne.

Det foreslås som en ny bestemmelse indsat som § 4, stk. 3, at regnskabet skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alene regnskaber fra partiernes landsorganisationer. Regionale og kommunale kandidatlistor og enkeltkandidater er ikke forpligtede til at aflægge regnskab, og med denne bestemmelse vil der således fortsat ikke gælde noget krav om, at eventuelle regnskaber fra regionale eller kommunale kandidatlistor eller enkeltkandidater skal revideres.

Regnskabet skal efter bestemmelsen revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Dette indebærer, at revisorlovens bestemmelser, herunder bestemmelserne om revisors virksomhed og uafhængighed, finder anvendelse.

Som konsekvens af den foreslåede bestemmelse vil det herefter være et krav, at regnskabet er revideret af en revisor, senest når regnskabet efter partiregnskabslovens § 5 oversendes til Folketinget, dvs. senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 5, henvises til afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter de gældende regler i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., skal navn og adresse på en tilskudsyder fremgå af partiregnskabet, hvis den pågældende samlet i løbet af et år har ydet tilskud, der overstiger 20.000 kr.

Derudover er der i lovforslagets § 1, nr. 2, foreslået indsat en bestemmelse i partiregnskabslovens § 2 a, stk. 1, hvorefter politiske partier ikke må modtage anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i partiregnskabsloven som § 5 a, der gør det muligt fremadrettet at regulere den nævnte beløbsgrænse på 20.000 kr.

Det foreslås således i stk. 1, at beløbet i partiregnskabslovens § 2 a, stk. 1, § 2 b, stk. 1 og 2, der foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 2, og § 3, stk. 2, reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Endvidere foreslås det, at det herved frem-

komne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at reguleringen tager udgangspunkt i lov om en satsreguleringsprocent. Efter denne lov offentliggøres der hvert år en satsreguleringsprocent, en tilpasningsprocent og en satstilpasningsprocent, ud fra hvilke en række beløb, bl.a. sociale ydelser, reguleres.

Med stk. 1 er det foreslået at benytte tilpasningsprocenten med et tillæg på 2,0. Efter loven om en satsreguleringsprocent er tilpasningsprocenten den for et finansår procentvise ændring i årslønnen i lønåret i forhold til året forud for lønåret fratrukket 2,0. Tilpasningsprocenten opgøres med én decimal. Den valgte løsning vil således indebære, at reguleringen følger lønningerne på arbejdsmarkedet. Satserne for tilskud efter partistøttelovens §§ 2-4, dvs. offentlig partistøtte på lands-, regionalt og kommunalt plan, reguleres på tilsvarende vis, jf. partistøttelovens § 4 a, der med lovforslagets § 2, nr. 2 og 9, foreslås flyttet til en ny bestemmelse i § 12 a i partistøtteloven.

I stk. 2 foreslås det, at reguleringen af beløbene i partiregnskabslovens § 2 a, stk. 1, § 2 b, stk. 1 og 2, der foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 2, og § 3, stk. 2, skal ske på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding. Dette betyder, at hvis reguleringen efter stk. 1 f.eks. et år fører til et beløb på 20.345 kr., som herefter afrundes opad til 20.400 kr., vil det efter stk. 2 være beløbet på 20.345 kr., der skal danne grundlag for næste års regulering.

Endelig foreslås det i stk. 3, at økonomi- og indenrigsministeren hvert år bekendtgør, hvilken regulering der skal finde sted. Dette vil ske ved bekendtgørelse. Det foreslås endvidere, at reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 6, henvises til afsnit 3.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det følger af de gældende regler i partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter lovens § 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Således vil afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger f.eks. vedrørende anonyme tilskud i partierne landsorganisationers regnskaber kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det følger videre af partiregnskabslovens § 6 a, stk. 3, at der kan pålægges partiorganisationer (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, er der foreslået indsat to nye bestemmelser, § 2 a og § 2 b, i partiregnskabsloven.

Det følger af den foreslåede § 2 a, stk. 2, i partiregnskabsloven, at såfremt et parti modtager anonyme tilskud på over 20.000 kr., skal partiet inden 30 dage fra modtagelsen returnere tilskuddet til tilskudsyder, eller, hvis det ikke er muligt at returnere tilskuddet til tilskudsyder, overføre tilskuddet til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Det foreslås at ændre partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, således at også den, der overtræder den foreslåede § 2 a, stk. 2, i partiregnskabsloven, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Også partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det er efter bestemmelsen i partiregnskabslovens § 2 a, stk. 2, ikke selve modtagelsen af et anonymt tilskud på over 20.000 kr. forbuddet retter sig imod, men derimod alene undladelsen af at returnere tilskuddet til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen eller, såfremt returnering af tilskuddet til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen ikke er mulig, undladelsen af at overføre tilskuddet til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet. Således vil det efter den foreslåede bestemmelse i partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, hvis et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, ikke senest 30 dage fra modtagelsen af et anonymt tilskud har returneret tilskuddet til tilskudsyder eller har overført det til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Det følger derudover af de foreslåede bestemmelser i partiregnskabslovens § 2 b, stk. 1 og 2, at en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg henholdsvis kommunalbestyrelsesvalg, og som ikke søger om tilskud efter partistøttelovens §§ 3 eller 4, men har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr., skal indsende en erklæring vedrørende anonyme tilskud til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen.

Det foreslås derudover at ændre partiregnskabslovens § 6 a, stk. 1, således at også den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter de foreslåede bestemmelser i § 2 b, stk. 1 og 2, i partiregnskabsloven, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Også partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det er efter bestemmelserne i § 2 b, stk. 1 og 2, jf. § 6 a, stk. 1, i partiregnskabsloven afgivelsen af urigtige eller mangelfulde oplysninger i de erklæringer vedrørende anonyme tilskud, som kandidatlisterne er forpligtede til at afgive, der strafpålægges.

Om baggrunden for lovforslagets § 1, nr. 7, henvises til afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås i bestemmelsen, at lovens titel suppleres med »(partistøtteloven)«. Dette indebærer, at også benævnelsen »partistøtteloven«, der er blevet lovens populærtitel, vil kunne anvendes som lovens officielle titel.

Til nr. 2

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 4 a, stk. 1, at de i lovens § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, nævnte beløb reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det herved fremkomne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre. Reguleringen sker efter partistøttelovens § 4 a, stk. 2, på grundlag af de på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding.

Det foreslås at ophæve bestemmelsen i partistøttelovens § 4 a. Indholdet af bestemmelsen i partistøttelovens § 4 a vil imidlertid fortsat gælde. Forslaget er således en konsekvens af, at indholdet af bestemmelsen i partistøttelovens § 4 a med lovforslagets § 2, nr. 9, foreslås flyttet til en ny § 12 a i partistøtteloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 9.

Til nr. 3

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 7 b, stk. 2, at for partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget, er udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 2 ligeledes betinget af, at en statsautoriseret eller registreret revisor ved attestation af den i partistøttelovens § 7 a, stk. 3, nævnte erklæring vedrørende afholdte udgifter bekræfter, at de udgifter, der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det seneste kalenderår, hvor partiet har modtaget partistøtte, svarer til det i erklæringen angivne.

Med den foreslåede bestemmelse ændres partistøttelovens § 7 b, stk. 2, således at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 2 til partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget, er betinget af, at en revisor, der er godkendt efter revisorloven, ved attestation af den i partistøttelovens § 7 a, stk. 3, nævnte erklæring vedrørende afholdte udgifter bekræfter, at de udgifter, der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det seneste kalenderår, hvor partiet har modtaget partistøtte, svarer til det i erklæringen angivne.

Der er således alene tale om, at sprogbugen vedrørende revisorer ajourføres med den gældende revisorlovgivning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1167 af 9. september 2016 med senere ændringer, og der foreslås således ingen indholdsmæssig ændring af bestemmelsen.

Der er derudover tale om en ensretning af sprogbugen i henholdsvis partiregnskabsloven og partistøtteloven, da der med lovforslagets § 1, nr. 5, indføres krav i partiregnskabslovens § 4, stk. 3, om, at regnskabet fra partiernes landsorganisationer fremover skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

En kandidat, der har opstillet sig uden for partierne ved det senest afholdte folketingsvalg og har fået mindst 1.000 stemmer ved valget, har efter de gældende regler ret til tilskud til sit politiske arbejde her i landet, jf. partistøttelovens § 2, stk. 2 og 3. En kandidat uden for partierne, der ønsker at modtage tilskud efter partistøttelovens § 2, skal indgive ansøgning herom til økonomi- og indenrigsministeren, jf. partistøttelovens § 5, stk. 1, og skal med ansøgningen indsende visse lovbestemte erklæringer. Kandidater uden for partierne skal imidlertid ikke efter gældende ret indsende en erklæring vedrørende private og anonyme tilskud.

Det foreslås at indsætte en ny § 7 d i partistøtteloven, hvorefter udbetaling af tilskud til kandidater uden for partierne til folketingsvalg betinges af, at kandidaten har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren vedrørende private og anonyme tilskud.

Det foreslås i *stk. 1*, at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 2, stk. 2, til kandidater uden for partierne til folketingsvalg fremover ligeledes betinges af, at kandidaten har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren med oplysning om, hvorvidt kandidaten fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen fra kandidaten skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. Afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger om navn og adresse på private tilskudsydere, der samlet har ydet tilskud over 20.000 kr. til kandidaten, samt om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten, i erklæringen efter partistøttelovens § 7 d, stk. 1, foreslås straffet med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. lovforslagets § 2, nr. 10, om ændring af partistøttelovens § 14 a, stk. 2.

I *stk. 2* foreslås det, at Økonomi- og Indenrigsministeriet inden for en rimelig frist efter modtagelsen af en erklæring efter *stk. 1* på ministeriets hjemmeside offentliggør denne. Offentliggørelse af erklæringen senest en måned efter modtagelsen vil i alle tilfælde udgøre en rimelig frist. Konkrete omstændigheder vil kunne medføre, at også offentliggørelse herefter vil kunne betragtes som offentliggørelse inden for en rimelig frist. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis Økonomi-

og Indenrigsministeriet i den forløbne periode har modtaget et større antal erklæringer.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 4, henvises til afsnit 3.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.4 og 3.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. pkt., at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens §§ 3 og 4 er betinget af, at tilskudsmodtageren, dvs. den regionale eller kommunale kandidatliste, har indsendt en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 2. pkt., og § 11 d, stk. 1, 2. pkt. Efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., skal erklæringen endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr.

Med den foreslåede bestemmelse ændres partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., således at erklæringerne fra de regionale og kommunale kandidatlister fremover skal indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten har returneret til tilskudsyder, og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten har overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Forslaget har sammenhæng med, at det i lovforslagets § 1, nr. 2, er foreslået i partiregnskabslovens § 2 a, at regionale og kommunale kandidatlister ikke må modtage anonyme tilskud fra en tilskudsyder på over 20.000 kr. og at regionale og kommunale kandidatlister, hvis de modtager anonyme tilskud over beløbsgrænsen, har pligt til, hvis ikke tilskuddet kan returneres til tilskudsyder, at overføre det anonyme tilskud til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet inden 30 dage fra modtagelsen.

Med lovforslagets § 2, nr. 5, reguleres således indberetnings- og oplysningspligten vedrørende anonyme tilskud i den situation, hvor en regional eller kommunal kandidatliste søger om tilskud efter partistøttelovens §§ 3 eller 4.

Hvor en regional eller kommunal kandidatliste ikke søger om tilskud efter partistøttelovens §§ 3 eller 4, reguleres oplysningspligten vedrørende anonyme tilskud over 20.000 kr. i den med lovforslaget foreslåede § 7 d i partistøtteloven. Der henvises til § 2, nr. 4.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 5, henvises til afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 10 b, stk. 1, at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 3 til regionale kandidatlister er betinget af, at tilskudsmodtageren, dvs. den regionale kandidatliste, har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Såfremt dette er tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr.

Det følger videre af partistøttelovens § 10 b, stk. 2, at såfremt tilskudsmodtageren er den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal de oplysninger, der er nævnt i § 10 b, stk. 1, tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region.

Med den foreslåede bestemmelse ændres partistøttelovens § 10 b, stk. 2, således, at oplysningerne om private og anonyme tilskud, som skal indberettes af de regionale kandidatlister til regionsrådet efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1 – hvis tilskudsmodtageren er den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg – skal omfatte partiets øvrige organisationer, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region, bortset fra partiets kommuneorganisationer og eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommuner, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 2.

Med lovforslaget foreslås det således alene at præcisere ordlyden i § 10 b, stk. 2, i overensstemmelse med, hvad der følger af gældende ret. Oplysningerne om private og anonyme tilskud, som skal indberettes af de regionale kandidatlister til regionsrådet efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1, skal således – hvis tilskudsmodtageren er den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg – omfatte samtlige af partiets øvrige organisationer, herunder organisationer, der opstiller kandidater til folketingsvalg. Dette gælder dog ikke partiets kommuneorganisationer og eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommuner, som skal indberettes af de kommunale kandidatlister til kommunalbestyrelsen efter partistøttelovens § 11 d, stk. 2.

Alle partiets kredsorganisationer, der opstiller kandidater til folketingsvalg, er efter den foreslåede bestemmelse i partistøttelovens § 10 b, stk. 2, omfattet af indberetningspligten

efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1. Dette gælder også kredsorganisationer, der alene omfatter én kommune eller en del af en kommune.

Lovforslaget indebærer ingen realitetsændring af gældende ret, hvorefter partiets kredsorganisationer er omfattet af de oplysninger om private og anonyme tilskud, som skal indberettes af de regionale kandidatlistener til regionsrådet.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 6, henvises til afsnit 3.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 10 b, stk. 1, at udbetaling af tilskud efter § 3 til regionale kandidatlistener er betinget af, at tilskudsmodtageren, dvs. kandidatlisten, har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt kandidatlisten i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget indberetningspligtige private og anonyme tilskud. Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2. Efter gældende ret skal erklæringen ikke offentliggøres. Der er efter gældende ret ingen indberetningspligt vedrørende private og anonyme tilskud til kandidater, der er opstillet for kandidatlisten.

Med lovforslaget foreslås det at indsætte nye bestemmelser i partistøttelovens § 10 b som stk. 3-7.

I *stk. 3* foreslås det, at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 3 til kandidatlistener, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg, betinges af, at tilskudsmodtageren, dvs. kandidatlisten, har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsydernes navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til, jf. 3. og 4. pkt. i stk. 3.

Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom, jf. 3. og 4. pkt. i stk. 3.

Det er således alene ved navngivne private tilskud, at modtageren af tilskuddet, dvs. kandidaten, skal oplyses i erklæ-

ringen. Hvor en eller flere kandidater har modtaget anonyme tilskud, er det alene den samlede størrelse af de anonyme tilskud, der skal oplyses i erklæringen. Da kandidaterne ikke foreslås omfattet af pligten for partierne til at returnere modtagne anonyme tilskud eller overføre dem til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. partiregnskabslovens § 2 a som foreslås indsat ved lovforslagets § 1, nr. 2, skal kandidaterne ikke i erklæringen oplyse om, hvor store beløb der er returneret henholdsvis overført.

Det foreslås, at erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud, jf. 5. pkt. i stk. 3.

Det foreslås derudover, at partistøttelovens § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring, jf. 6. pkt. i stk. 3. Det følger af partistøttelovens § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., at såfremt der efter § 44, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg er sket anmeldelse af, hvilken forening eller hvilke vælgere i regionen der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud, underskrives ansøgningen af en repræsentant for den angivne forening eller af en af de angivne vælgere. Er der ikke sket en sådan anmeldelse, underskrives ansøgningen for kandidatlistener for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, af en repræsentant for vedkommende partiorganisation. Ansøgning for andre kandidatlistener, der ikke har foretaget en sådan anmeldelse, underskrives af den person, der er nævnt i § 23 a i lov om kommunale og regionale valg, eller af en anden person, der er berettiget til at optræde som repræsentant for kandidatlisten.

De erklæringer og oplysninger, som regionale kandidatlistener efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1 og 2, skal indsende til regionsrådet som betingelse for modtagelse af tilskud efter partistøttelovens § 3, udvides således med denne bestemmelse til også at omfatte oplysninger om private og anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, der opstiller for kandidatlisten til regionsrådsvalg.

Det foreslås i *stk. 4*, at såfremt tilskudsmodtageren er den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal de oplysninger, der er nævnt i partistøttelovens § 10 b, stk. 3, tillige omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til folketingsvalg.

Ved tilskud over beløbsgrænsen på 20.000 kr. til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg, skal navn og adresse på tilskudsyder samt navn på kandidaten, der har modtaget tilskud, således indberettes af den regionale kandidatliste til regionsrådet. Som anført ovenfor skal erklæringen endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, dvs. både kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg og til folketingsvalg.

Hvis en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, tillige opstiller til kommunalbestyrelsesvalg, foreslås det i *stk. 5*, at erklæringen efter partistøttelovens § 10 b, stk. 3, tillige skal omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget til brug for kommunalbestyrelsesvalget.

Tilskud, der er modtaget af kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, indberettes på regionalt plan, hvorimod tilskud, der er modtaget af kandidater, der alene opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, foreslås indberettet på kommunalt plan, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 3, jf. stk. 4, som foreslås indsat ved lovforslagets § 1, nr. 8. Hvor en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, tillige opstiller til kommunalbestyrelsesvalg, er det fundet hensigtsmæssigt, at hele indberetningen sker på regionalt plan. Erklæringen efter partistøttelovens § 10 b, stk. 3, skal dermed i dette tilfælde både omfatte tilskud, som kandidaten har modtaget til brug for regionsrådsvalget eller folketingsvalget og til brug for kommunalbestyrelsesvalget.

Det foreslås i *stk. 6*, at kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg og eventuelt tillige til kommunalbestyrelsesvalg, efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af tilskudsmodtageren fastsat frist skal indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 3-5, til tilskudsmodtageren.

Med lovforslaget er det den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren), der forpligtes til at indberette oplysninger om private tilskud over beløbsgrænsen samt anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, der er opstillet for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg og eventuelt tillige til kommunalbestyrelsesvalg. På denne baggrund foreslås det, at kandidaterne får pligt til efter anmodning fra tilskudsmodtageren at indberette modtagne tilskud til den regionale kandidatliste. Det er op til den enkelte kandidatliste at fastsætte fristen.

I *stk. 7* foreslås det, at regionsrådet inden for en rimelig frist efter modtagelsen af en erklæring efter § 10 b, stk. 1-5, på regionens hjemmeside offentliggør denne. Offentliggørelse af erklæringen senest en måned efter modtagelsen vil i alle tilfælde udgøre en rimelig frist. Konkrete omstændigheder vil kunne medføre, at også offentliggørelse herefter vil kunne betragtes som offentliggørelse inden for en rimelig frist. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis regionsrådet i den forløbne periode har modtaget et større antal erklæringer.

Bestemmelserne i partistøttelovens § 10 b er strafbelagt. Det følger af partistøttelovens § 14 a, stk. 2, at også den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 10 b, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det gælder også de foreslåede stk. 3-6 i partistøttelovens § 10 b om indberetning af oplysninger. Der kan pålægges partiorganisatio-

ner (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. partistøttelovens § 14 a, stk. 3.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 7, henvises til afsnit 3.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 11 d, stk. 1, at udbetaling af tilskud efter § 4 til kommunale kandidatlistes er betinget af, at tilskudsmodtageren, dvs. kandidatlisten, har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt kandidatlisten i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget indberetningspligtige private og anonyme tilskud. Er tilskudsmodtageren kommuneorganisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste kommunale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal de oplysninger, der svarer til de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, tillige omfatte eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommune, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 2. Efter gældende ret skal erklæringen ikke offentliggøres. Der er efter gældende ret ingen indberetningspligt vedrørende private og anonyme tilskud til kandidater, der er opstillet for kandidatlisten.

Med lovforslaget foreslås det at indsætte nye bestemmelser i partistøttelovens § 11 d som stk. 3-6.

I *stk. 3* foreslås det, at udbetaling af tilskud efter partistøttelovens § 4 til kandidatlistes, der har deltaget i det senest afholdte kommunalbestyrelsesvalg, betinges af, at tilskudsmodtageren, dvs. kandidatlisten, har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til, jf. 1. og 2. pkt. i stk. 3.

Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom, jf. 3. og 4. pkt. i stk. 3.

Det er således alene ved navngivne private tilskud, at modtageren af tilskuddet, dvs. kandidaten, skal oplyses i erklæringen. Hvor en eller flere kandidater har modtaget anonyme tilskud, er det alene den samlede størrelse af de anonyme tilskud, der skal oplyses i erklæringen. Da kandidaterne ikke foreslås omfattet af pligten for partierne til at returnere modtagne anonyme tilskud eller overføre dem til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. partiregnskabslovens

§ 2 a som foreslås indsat ved lovforslagets § 1, nr. 2, skal kandidaterne ikke i erklæringen oplyse om, hvor store beløb der er returneret henholdsvis overført.

Det foreslås, at erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud, jf. 5. pkt. i stk. 3.

Det foreslås derudover, at partistøttelovens § 11, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring, jf. 6. pkt. i stk. 3. Det følger af partistøttelovens § 11, stk. 2, 2.-4. pkt., at såfremt der efter § 44, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg er sket anmeldelse af, hvilken forening eller hvilke vælgere i kommunen der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud, underskrives ansøgningen af en repræsentant for den angivne forening eller af en af de angivne vælgere. Er der ikke sket en sådan anmeldelse, underskrives ansøgningen for kandidatlisten for et parti, der pr. 1. august i det seneste kommunale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, af en repræsentant for vedkommende partiorganisation. Ansøgning for andre kandidatlistes, der ikke har foretaget en sådan anmeldelse, underskrives af den person, der er nævnt i § 23 a i lov om kommunale og regionale valg, eller af en anden person, der er berettiget til at optræde som repræsentant for kandidatlisten.

De erklæringer og oplysninger, som kommunale kandidatlistes efter partistøttelovens § 11 d, stk. 1 og 2, skal indsende til kommunalbestyrelsen som betingelse for modtagelse af tilskud efter partistøttelovens § 4, udvides således med denne bestemmelse til også at omfatte oplysninger om private og anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, der opstiller for kandidatlisten til kommunalbestyrelsesvalg.

Det foreslås i *stk. 4*, at opstiller en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, tillige til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, skal erklæringen efter partistøttelovens § 11 d, stk. 3, ikke omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget, og som skal indberettes efter partistøttelovens § 10 b, stk. 3, jf. stk. 5.

Tilskud, der er modtaget af kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, indberettes på regionalt plan, hvorimod tilskud, der er modtaget af kandidater, der alene opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes på kommunalt plan. Hvor en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, tillige opstiller til kommunalbestyrelsesvalg, er det fundet hensigtsmæssigt, at hele indberetningen sker på regionalt plan, jf. lovforslagets § 2, nr. 7, for så vidt angår partistøttelovens § 10 b, stk. 5. Erklæringen efter partistøttelovens § 11 d, stk. 3, skal dermed i dette tilfælde ikke omfatte det eller de tilskud, som kandidaten har modtaget til brug for kommunalbestyrelsesvalg.

Det foreslås i *stk. 5*, at kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af til-

skudsmodtageren fastsat frist skal indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 3 og 4, til tilskudsmodtageren.

Med lovforslaget er det den kommunale kandidatliste (tilskudsmodtageren), der forpligtes til at indberette oplysninger om private tilskud over beløbsgrænsen samt anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater, der alene er opstillet for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg. På denne baggrund foreslås det, at kandidaterne får pligt til efter anmodning fra tilskudsmodtageren at indberette modtagne tilskud til den kommunale kandidatliste. Det er op til den enkelte kandidatliste at fastsætte fristen.

I *stk. 6* foreslås det, at kommunalbestyrelsen inden for en rimelig frist efter modtagelsen af en erklæring efter partistøttelovens § 11 d, stk. 1-4, på kommunens hjemmeside offentliggør denne. Offentliggørelse af erklæringen senest en måned efter modtagelsen vil i alle tilfælde udgøre en rimelig frist. Konkrete omstændigheder vil kunne medføre, at også offentliggørelse herefter vil kunne betragtes som offentliggørelse inden for en rimelig frist. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis kommunalbestyrelsen i den forløbne periode har modtaget et større antal erklæringer.

Bestemmelserne i partistøttelovens § 11 d er strafbelagt. Det følger af § 14 a, stk. 2, at også den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 11 d, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Dette gælder også de foreslåede stk. 3-5 i partistøttelovens § 11 d om indberetning af oplysninger. Der kan pålægges partiorganisationer (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. § 14 a, stk. 3.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 8, henvises til afsnit 3.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter de gældende regler i partistøttelovens § 2, stk. 1, har et parti, der har deltaget i det senest afholdte folketingsvalg, ret til tilskud til partiets politiske arbejde her i landet. Tilskuddet udgør som angivet i bestemmelsen som udgangspunkt årligt 22,30 kr. for hver stemme, partiet har fået ved valget, jf. dog stk. 3. En kandidat, der har opstillet sig uden for partierne ved det senest afholdte folketingsvalg, har ret til et tilskud til sit politiske arbejde her i landet, der som udgangspunkt udgør som angivet i bestemmelsen årligt 22,30 kr. for hver stemme, kandidaten har fået ved valget, jf. partistøttelovens § 2, stk. 2, jf. dog stk. 3.

Det følger endvidere af partistøttelovens § 3, stk. 1, at en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg, har ret til tilskud til kandidatlistens politiske arbejde i regionen. Tilskuddet udgør som udgangspunkt årligt

2,50 kr. for hver stemme, kandidatlisten har fået ved valget, jf. dog stk. 2 og 3.

Tilsvarende har en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte kommunalbestyrelsesvalg, efter partistøttelovens § 4, stk. 1, ret til tilskud til kandidatlistens politiske arbejde i kommunen. Tilskuddet udgør årligt 4 kr. for hver stemme, kandidatlisten har fået ved valget, jf. dog stk. 2 og 3.

Efter partistøttelovens § 4 a, stk. 1, reguleres de i lovens § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, nævnte beløb hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det herved fremkomne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre. Reguleringen sker på grundlag af de på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding, jf. partistøttelovens § 4 a, stk. 2.

Udbetaling af regional og kommunal partistøtte er efter partistøtteloven betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr., jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1.-3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1.-3. pkt.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i partistøttelovens § 12 a, der vedrører reguleringen af de ovennævnte beløb. Den foreslåede bestemmelse viderefører dels indholdet af den gældende § 4 a i partistøtteloven, der er foreslået ophævet med dette lovforslags § 2, nr. 2, men giver som noget nyt samtidig adgang til at regulere de beløb, der fremgår af partistøttelovens § 10 b, stk. 1, og § 11 d, stk. 1, samt de beløb, der fremgår af partistøttelovens § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 3, og § 11 d, stk. 3, og som foreslås indsat med lovforslagets § 2, nr. 4, 7 og 8.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at beløbene i partistøttelovens § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, § 4, stk. 1, § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3, reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at reguleringen tager udgangspunkt i lov om en satsreguleringsprocent. Efter denne lov offentliggøres der hvert år en satsreguleringsprocent, en tilpasningsprocent og en satstilpasningsprocent, ud fra hvilke en række beløb, bl.a. sociale ydelser, reguleres.

Med stk. 1 er det foreslået at benytte tilpasningsprocenten med et tillæg på 2,0. Efter loven om en satsreguleringsprocent er tilpasningsprocenten den for et finansår procentvise ændring i årslønnen i lønåret i forhold til året forud for lønåret fratrukket 2,0. Tilpasningsprocenten opgøres med én

decimal. Reguleringen vil dermed følge lønningerne på arbejdsmarkedet. Sætserne for tilskud efter partistøttelovens §§ 2-4, dvs. offentlig partistøtte på lands-, regionalt og kommunalt plan, reguleres på tilsvarende vis.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at de beløb, der fremkommer ved reguleringen efter stk. 1, 1. pkt., skal afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre. Dette gælder efter forslaget til *stk. 1, 3. pkt.*, dog ikke beløbet på 20.000 kr., der fremgår af partistøttelovens § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3. Dette beløb skal i stedet afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

I *stk. 2* foreslås det, at reguleringen af beløbene skal ske på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding. Dette betyder, at hvis reguleringen efter stk. 1 f.eks. et år fører til et beløb på 20.345 kr., som herefter afrundes opad til 20.400 kr., vil det efter stk. 2 være beløbet på 20.345 kr., der skal danne grundlag for næste års regulering.

Endelig foreslås det i *stk. 3*, at økonomi- og indenrigsministeren hvert år bekendtgør, hvilken regulering der skal finde sted. Dette vil ske ved bekendtgørelse. Det foreslås endvidere, at reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.

Om baggrunden for lovforslagets § 2, nr. 9, henvises til afsnit 3.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Det følger af de gældende regler i partistøttelovens § 14 a, stk. 2, at den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter lovens § 10 b eller § 11 d, dvs. i erklæringerne vedrørende private og anonyme tilskud fra regionale og kommunale kandidatlistor, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Med lovforslagets § 2, nr. 4, er der foreslået indsat en ny § 7 d i partistøtteloven. Det følger af den foreslåede § 7 d, stk. 1, at udbetaling af tilskud efter § 2, stk. 2, til kandidater uden for partierne fremover betinges af, at kandidaten uden for partierne har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren med oplysning om, hvorvidt kandidaten fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten.

Det foreslås på denne baggrund, at afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger i erklæringen efter den foreslåede bestemmelse i partistøttelovens § 7 d, stk. 1, straffes efter samme bestemmelse og på samme måde, som ved afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger i erklæringerne ve-

drørende private og anonyme tilskud fra regionale og kommunale kandidatlistes efter partistøttelovens § 10 b eller § 11 d.

Afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger i erklæringen i den foreslåede bestemmelse i partistøttelovens § 7 d, stk. 1, foreslås således straffet således med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

I *stk. 2* foreslås det, at lovens § 1, nr. 2, 3 og 7, og § 2, nr. 5, om pligt til at returnere eller overføre samt om pligt til at indberette modtagne anonyme tilskud ikke finder anvendelse på anonyme tilskud, som et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* indebærer, at et politisk parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, kan beholde anonyme tilskud på over 20.000 kr., som partiet har modtaget inden lovens ikrafttræden, og for sådanne tilskud ikke skal indberette returnerede henholdsvis overførte beløb.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at størrelsen på hvert enkelt eventuelt anonymt tilskud, der er modtaget inden lovens ikrafttræden, skal fremgå af regnskabet for et partis landsorganisation, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 2. pkt., samt af de erklæringer, regionale og kommunale kandidatlistes skal afgive efter partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt.

I *stk. 3* foreslås det, at lovens § 2, nr. 4, 7, 8 og 10, ikke finder anvendelse på tilskud, som en kandidat har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Med lovens § 2, nr. 4, 7 og 8, indføres en indberetningspligt for private tilskud over beløbsgrænsen og anonyme tilskud, der er modtaget af kandidater uden for partierne til folketingsvalg og opstillede kandidater til folketingsvalg (partistøttelovens § 7 d som indsat ved lovforslagets § 2, nr. 4), regionsrådsvalg (partistøttelovens § 10 b, stk. 3 og 4, som indsat ved lovforslagets § 2, nr. 7) og kommunalbestyrelsesvalg (partistøttelovens § 11 d, stk. 3 og 4, som indsat ved lovforslagets § 2, nr. 8). Da der ikke tidligere har været indberetningspligt for tilskud, der er modtaget af kandidater, er det fundet hensigtsmæssigt med lovens § 3, stk. 3, at fastsætte, at der ikke skal ske indberetning af tilskud, der er modtaget inden lovens ikrafttræden. Partistøttelovens § 14 a,

stk. 2, som ændret ved lovforslagets § 2, nr. 10, strafbelægger overtrædelser af partistøttelovens § 7 d, stk. 1, som indsat ved lovforslagets § 2, nr. 4, hvorfor denne bestemmelse ligeledes ikke finder anvendelse før lovens ikrafttræden.

I *stk. 4* præciseres det, at lovens § 1, nr. 5, første gang finder anvendelse på regnskaber, der skal aflægges for perioden 1. januar til 31. december 2017.

Efter lovens § 1, nr. 5, skal regnskaberne fra partiernes landsorganisationer revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Det følger derudover af partiregnskabslovens § 4, stk. 1, at regnskaberne fra partiernes landsorganisationer skal aflægges årligt for perioden 1. januar til 31. december. Eftersom loven træder i kraft 1. juli 2017, der er midt i regnskabsåret, er det fundet hensigtsmæssigt med lovens § 3, stk. 4, at fastsætte, at der første gang skal ske revision af partiernes landsorganisationers regnskaber, der aflægges for perioden 1. januar til 31. december 2017.

Til § 4

Bestemmelsen fastlægger lovens territoriale gyldighedsområde.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det foreslås dog i *stk. 2*, at lovens § 2, nr. 1, 2, 3, 9 og 10, ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Partistøttelovens titel samt partistøttelovens § 7 b gælder for Færøerne og Grønland, jf. partistøttelovens § 16 modsætningsvist. Det foreslås derfor, at lovens § 2, nr. 1 og 3, der vedrører ændringer af partistøttelovens titel samt partistøttelovens § 7 b, ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Bestemmelsen i partistøttelovens § 12 a, der indsættes med lovens § 2, nr. 9, viderefører bl.a. indholdet af partistøttelovens § 4 a, der er ophævet med lovens § 2, nr. 2, og som i dag gælder for Færøerne og Grønland, jf. partistøttelovens § 16 modsætningsvist. Det foreslås derfor, at lovens § 2, nr. 2 og 9, ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Partistøttelovens § 14 a gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne eller Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger. Det foreslås derfor, at lovens § 2, nr. 10, der ændrer i partistøttelovens § 14 a, ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

Lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber.

I lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 24. oktober 2006, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »politiske partiers regnskaber«: »(partiregnskabsloven)«.

2. Efter § 2 indsættes før overskriften før § 3:

»§ 2 a. Politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlistes, må fra en tilskudsyder ikke modtage anonyme tilskud på over 20.000 kr.

Stk. 2. Modtager et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, tilskud i strid med stk. 1, skal partiet, herunder den regionale eller kommunale kandidatliste, returnere tilskuddet til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen. Tilskud, der ikke kan returneres til tilskudsyder inden 30 dage fra modtagelsen, skal overføres til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet inden for samme frist.

Stk. 3. En tilskudsyder, hvis tilskud er overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. stk. 2, kan indtil seks måneder efter, at tilskuddet er overført, kræve tilskuddet tilbagebetalt fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Stk. 4. Tilskud, der ikke er krævet tilbagebetalt inden for fristen i stk. 3, tilfalder statskassen.

§ 2 b. En kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg og som enten ikke er berettiget til eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 3 i lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., skal til regionsrådet indsende en erklæring med oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a. Erklæringen skal alene indsendes for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr., og erklæringen skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår. Regionsrådet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen erklæringen på regionens hjemmeside.

Stk. 2. En kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte kommunalbestyrelsesvalg og som enten ikke er berettiget til eller ikke ønsker at få udbetalt tilskud efter § 4 i lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., skal til kommunalbestyrelsen indsende en erklæring med oplysning om den samlede størrelse af anonyme tilskud, kandidatlisten har modtaget i det foregående kalenderår og oplysning om den

samlede størrelse af de beløb, kandidatlisten i det foregående kalenderår har returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a. Erklæringen skal alene indsendes for kalenderår, hvor kandidatlisten har modtaget et anonymt tilskud på over 20.000 kr., og erklæringen skal indsendes inden udgangen af det efterfølgende kalenderår. Kommunalbestyrelsen offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen erklæringen på kommunens hjemmeside.«

§ 3. ---

Stk. 2. Såfremt et parti i regnskabsåret, jf. § 4, stk. 1, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal tilskudsyderens navn og adresse fremgå af regnskabet. Regnskabet skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr.

Stk. 3. ---

3. I § 3, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »og oplysning om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr« til: »og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a«.

4. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Regnskabet skal indeholde oplysning om, at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til folketingsvalg og regionsrådsvalg, indberettes til regionsrådet, og at eventuelle indberetningspligtige tilskud til kandidater, der er opstillet for partiet til kommunalbestyrelsesvalg, indberettes til kommunalbestyrelsen.«

§ 4. ---

Stk. 2. ---

5. I § 4 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Regnskabet skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.«

6. Efter § 5 indsættes før overskriften før § 6:

»Regulering af beløb

§ 5 a. Beløbene i § 2 a, stk. 1, § 2 b, stk. 1 og 2, og § 3, stk. 2, reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent, og afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Stk. 2. Reguleringen sker på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.«

§ 6 a. Den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

7. I § 6 a, *stk. 1*, indsættes efter »Den, der«: »overtræder § 2 a, stk. 2, og den, der«, og efter »mangelfulde oplysninger efter« indsættes: »§ 2 b, stk. 1 eller 2, eller«.

§ 2

I lov om økonomisk støtte til politiske partier mv., jf. lov-bekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006, som ændret ved § 4 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

Lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.

§ 4 a. De i § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, nævnte beløb reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det herved fremkomne beløb afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre.

Stk. 2. Reguleringen sker på grundlag af de på regulerings-tidspunktet gældende beløb før afrunding.

§ 7 b. ---

Stk. 2. For de i stk. 1 nævnte partier er udbetaling af tilskud efter § 2 ligeledes betinget af, at en statsautoriseret eller registreret revisor ved attestation af den i § 7 a, stk. 3, nævnte erklæring bekræfter, at de udgifter, der mindst er afholdt til politisk arbejde her i landet i det i § 7 a, stk. 1, nævnte kalenderår, svarer til det i erklæringen angivne.

§ 10 b. Udbetaling af tilskud efter § 3 er betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren, jf. også stk. 2, i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Såfremt dette er tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr. Erklæringen ind-

1. I lovens *titel* indsættes efter »politiske partier m.v.«: »(partistøtteloven)«.

2. § 4 a ophæves.

3. I § 7 b, stk. 2, ændres »en statsautoriseret eller registreret revisor« til: » en revisor, der er godkendt efter revisorloven,«.

4. Efter § 7 c indsættes før overskriften før § 8:

»§ 7 d. Udbetaling af tilskud efter § 2, stk. 2, til kandidater uden for partierne er endvidere betinget af, at kandidaten har indsendt en erklæring til økonomi- og indenrigsministeren med oplysning om, hvorvidt kandidaten fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af kandidaten. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud.

Stk. 2. Økonomi- og Indenrigsministeriet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på ministeriets hjemmeside de erklæringer, ministeriet har modtaget efter stk. 1.«

5. I § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., ændres »og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr« til: »og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis

sendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 2. ---

§ 11 d. Udbetaling af tilskud efter § 4 er betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren, jf. også stk. 2, i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Såfremt dette er tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 2. ---

§ 10 b. ---

Stk. 2. Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der er omfattet af § 8, stk. 2, 3. pkt., skal de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, tillige omfatte partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region.

overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber«.

5. I § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., ændres »og om størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud på mere end 20.000 kr« til: »og oplysning om den samlede størrelse af de beløb, der er returneret til tilskudsyder henholdsvis overført til en konto hos Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. § 2 a i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber«.

6. I § 10 b, stk. 2, ændres »partiets eventuelle kredsorganisationer i vedkommende region« til: »partiets øvrige organisationer, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region, bortset fra partiets kommuneorganisationer og eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommuner, jf. § 11 d, stk. 2«.

7. I § 10 b indsættes som *stk. 3-7*:

»*Stk. 3.* Udbetaling af tilskud efter § 3 er endvidere betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til regionsrådet med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 8, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 4. Er tilskudsmodtageren den regionale organisation for et parti, der er omfattet af § 8, stk. 2, 3. pkt., skal de oplysninger, der er nævnt i stk. 3, tillige omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til folketingsvalg.

Stk. 5. Opstiller en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, tillige til kommunalbestyrelsesvalg, skal erklæringen efter stk. 3 tilli-

ge omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget til brug for kommunalbestyrelsesvalget.

Stk. 6. Kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til regionsrådsvalg eller folketingsvalg og eventuelt tillige til kommunalbestyrelsesvalg, jf. stk. 5, skal efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af tilskudsmodtageren fastsat frist indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. stk. 3-5, til tilskudsmodtageren.

Stk. 7. Regionsrådet offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på regionens hjemmeside de erklæringer, regionsrådet har modtaget efter stk. 1-5.«

§ 11 d. ---

Stk. 2. ---

8. I § 11 d indsættes som *stk. 3-6*:

»*Stk. 3.* Udbetaling af tilskud efter § 4 er endvidere betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Er dette tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses, ligesom det skal oplyses, hvilken kandidat tilskuddet er ydet til. Erklæringen skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme tilskud, der er modtaget af de kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg. Erklæringen skal omfatte samtlige kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, og erklæringen skal indeholde oplysning herom. Erklæringen indsendes inden udgangen af det kalenderår, hvor der ønskes udbetalt tilskud. § 11, stk. 2, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved indsendelse af denne erklæring.

Stk. 4. Opstiller en kandidat, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, tillige til regionsrådsvalg eller folketingsvalg, skal erklæringen efter stk. 3 ikke omfatte det eller de tilskud, kandidaten har modtaget, og som skal indberettes efter § 10 b, stk. 3, jf. stk. 5.

Stk. 5. Kandidater, der opstiller for tilskudsmodtageren til kommunalbestyrelsesvalg, skal efter anmodning fra tilskudsmodtageren inden for en af tilskudsmodtageren fastsat frist indberette oplysninger om de modtagne tilskud, der skal afgives erklæring om, jf. stk. 3 og 4, til tilskudsmodtageren.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen offentliggør inden for en rimelig frist efter modtagelsen på kommunens hjemmeside de erklæringer, kommunalbestyrelsen har modtaget efter stk. 1-4.«

9. Efter § 12 indsættes før overskriften før § 13:

»Regulering af beløb

§ 12 a. Beløbene i § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, § 4, stk. 1, § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3, reguleres hvert år den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om

en satsreguleringsprocent. Beløbene afrundes opad til nærmeste beløb, der kan deles med 25 øre. Beløbene i § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3, afrundes dog opad til nærmeste beløb, der kan deles med 100 kr.

Stk. 2. Reguleringen sker på grundlag af de beløb, der var gældende på reguleringstidspunktet før afrunding.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2018.«

§ 14 a. ---

Stk. 2. Den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 10 b eller § 11 d, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 3. ---

10. I § 14 a, stk. 2, indsættes efter »mangelfulde oplysninger efter«: »§ 7 d, stk. 1,«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 2, 3 og 7, og § 2, nr. 5, finder ikke anvendelse på anonyme tilskud, som et parti, herunder en regional eller kommunal kandidatliste, har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Lovens § 2, nr. 4, 7, 8 og 10, finder ikke anvendelse på tilskud, som en kandidat har modtaget inden lovens ikrafttræden. For sådanne tilskud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Lovens § 1, nr. 5, finder første gang anvendelse på regnskaber, der skal aflægges for perioden 1. januar til 31. december 2017.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 2, nr. 1, 2, 3, 9 og 10, gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.